

Gyakorlati eszköz gyámoknak

A menekültügyi eljárás

Gyakorlati eszköz gyámoknak

A menekültügyi eljárás

2023. október

2022. január 19-én az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EASO) az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségévé (EUAA) vált. Az EASO-ra, az EASO termékeire és szerveire való valamennyi hivatkozást az EUAA-ra való hivatkozásként kell értelmezni.

Kézirat lezárva: 2023. szeptember

Sem az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége (EUAA), sem az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA), sem pedig az EUAA vagy az FRA nevében eljáró személyek nem felelősek a jelen kiadványban foglalt információk esetleges felhasználásáért.

Luxemburg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2025

PDF ISBN 978-92-9410-337-6 doi:10.2847/081130 BZ-03-23-315-HU-N

© Az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége (EUAA), 2023 és az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA), 2025

Borítókép, Monkey Business © AdobeStock

A többszörözés a forrás feltüntetésével engedélyezett. A nem az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége vagy az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége tulajdonában lévő elemek felhasználása vagy sokszorosítása érdekében közvetlenül a szerzői jog tulajdonosához kell engedélyért fordulni.

Az eszköztárról

Az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége (EUAA) és az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) egyesítette erőit, hogy kidolgozzon egy gyakorlati eszköztárat, a nemzetközi védelemre szoruló kísértő nélküli gyermekek gyámjai számára. A cél a gyámok támogatása a menekültügyi eljárás – többek között a 604/2013/EU rendelet („Dublin III” rendelet) szerinti eljárás ⁽¹⁾ és az átmeneti védelem – során felmerülő mindennapi feladataikban és kötelezettségeikben. A gyakorlati eszközök sorozata a következő témákkal foglalkozik:

- ideiglenes védelem;
- bevezetés a nemzetközi védelembe;
- a menekültügyi eljárás;
- transznacionális eljárások.

A négy füzet kiegészíti egymást.

E gyakorlati eszközök célja, hogy a gyám jobban tudja tájékoztatni és támogatni a gyermekeket a folyamat során, és ezáltal segítse őket abban, hogy jobban megértsék az egyes lépések jelentőségét. Javulni fog a gyermek érdemi részvétele, és jobban tud majd tájékozott döntéseket hozni.

A jól működő gyámsági rendszerek alapvető fontosságúak a gyermek mindenképp felett álló érdekének és a gyermekek jogainak előmozdítása szempontjából. A gyám felel annak biztosításáért, hogy az adott eljárás alatt, és mindaddig, amíg a gyermek számára nem találhat tartós megoldást, foglalkozzanak a gyermek jogi, szociális, orvosi és pszichológiai igényeivel.

A gyakorlati eszközök összeállításának előkészítése során az EUAA és az FRA gyors igényfelmérés keretében konzultált az Európai Gyámügyi Hálózattal, hogy meghatározza a célokat és a gyakorlati eszközök hatókörébe tartozó témákat.

Ezen eszköztár célcsoportjára tekintettel az eszközök az FRA és az Európai Bizottság gyámságról szóló kézikönyvén ⁽²⁾ alapulnak, és összhangban vannak az FRA gyámoknak szóló képzési moduljaival ⁽³⁾, valamint az EUAA képzési programjával ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács [604/2013/EU rendelete](#) (2013. június 26.) egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról (átdolgozás) (HL L 180., 2013.6.29.).

⁽²⁾ Az FRA és az Európai Bizottság, [Gyámság a szülői felügyelet nélkül maradt gyermekek számára – Kézikönyv a gyámsági rendszerek megerősítéséhez az emberkereskedelem gyermek áldozatainak sajátos szükségleteiről való gondoskodás érdekében](#), 2014. június 30.

⁽³⁾ Az FRA e-tanulási weboldala elérhető a következő címen: <https://e-learning.fra.europa.eu/>.

⁽⁴⁾ Az EUAA képzési katalógus elérhető a következő címen: <https://euaa.europa.eu/training-catalogue>.

Tartalom

Rövidítések jegyzéke	5
Az eszközről	6
1. A menekültügyi eljárás és az Ön gyámként betöltött szerepe	7
1.1. Mit jelent a menekültügyi eljárás?	7
1.2. A tisztességes és hatékony eljárás biztosítékai	8
Az Ön gyámként betöltött szerepe	9
2. A menekültügyi eljáráshoz való hozzájárulás	14
2.1. A nemzetközi védelem iránti folyamodás	15
Az Ön gyámként betöltött szerepe	16
2.2. A nemzetközi védelem iránti kérelem nyilvántartásba vétele	17
Az Ön gyámként betöltött szerepe	19
2.3. Nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtása	20
Az Ön gyámként betöltött szerepe	21
2.4. Mi történik, ha a gyermek életkora vitatott?	23
Az Ön gyámként betöltött szerepe	23
3. A méltóságteljes élethez való jog a menekültügyi eljárás során	25
3.1. Befogadási feltételek	25
Az Ön gyámként betöltött szerepe	27
3.2. Bevándorlási őrizet	28
Az Ön gyámként betöltött szerepe	30
4. A vizsgálati szakasz	31
4.1. Elfogadhatósági szakasz (nem kötelező)	31
Az Ön gyámként betöltött szerepe	32
4.2. A személyes meghallgatás	32
Az Ön gyámként betöltött szerepe	34
4.3. Határozathozatali folyamat és értesítés	37
Az Ön gyámként betöltött szerepe	38
5. Fellebbezés elutasító határozat ellen	40
Az Ön gyámként betöltött szerepe	41
6. Mit tehet, ha valami nem a várakozásainak megfelelően alakul?	42
1. melléklet: További források	45
Ábrák jegyzéke	48

Rövidítések jegyzéke

Rövidítés	Fogalom meghatározás
APD	A menekültügyi eljárásról szóló irányelv — Az Európai Parlament és a Tanács 2013/32/EU irányelve (2013. június 26.) a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról (átdolgozás)
CRC	Az Egyesült Nemzetek gyermekjogi egyezménye
EUAA	Az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége
FRA	Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége
RCD	A befogadási feltételekről szóló irányelv — Az Európai Parlament és a Tanács 2013/33/EU irányelve (2013. június 26.) a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról (átdolgozás)
Tagállamok	EU-tagállamok
UNHCR	Az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala

Az eszkről

Az uniós jog előírja, hogy a nemzetközi védelmet kérelmező, kísérő nélküli gyermekek számára képviselőt kell kijelölni ⁽⁵⁾. A gyámoknak képzettnek és felkészültnek kell lenniük annak érdekében, hogy megbirkózzanak a menekültügyet, a migrációt vagy más kérdéseket szabályozó jogszabályok és eljárások széles skálájával, amelyekkel esetleg foglalkozniuk kell ⁽⁶⁾.

Ez a füzet a menekültügyi eljárás során a gyermekek mellé rendelt gyámokat kívánja támogatni. A füzet áttekintést nyújt a menekültügyi eljárásról, különös tekintettel a gyermekekre, a menekültügyi eljárás garanciáira és az Ön gyámként betöltött szerepére a menekültügyi eljárás különböző szakaszaiban. Tartalmaz továbbá egy szakaszt arról is, hogy mi a teendő, ha váratlan esemény történik, vagy ha a kérelmező életkora vitatott.

Az eszköz tartalmaz keretes írásokat a gyámoknak szóló gyakorlati tanácsokkal és további olvasmányokkal.

Felelősségkizáró nyilatkozat

Ezt az eszközt a közös európai menekültügyi rendszer uniós szervek általi reformja során dolgozták ki. A megszövegezés idején azonban az említett eszközök csak javaslatként álltak rendelkezésre, nem pedig végleges és elfogadott jogi dokumentumként. Ezért ezt az eszközt a kidolgozásakor a közös európai menekültügyi rendszer jogilag hatályos eszközei alapján állították össze.

Az ebben az eszközben szereplő információkat a lehető legnagyobb gondossággal tanulmányoztuk, értékeltük és elemeztük. Mindazonáltal nem állítható, hogy ez a dokumentum kimerítő jellegű.

⁽⁵⁾ A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i [2013/32/EU](#) európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozás) 25. cikke (HL L 180/60., 2013.6.29.); (menekültügyi eljárásról szóló irányelv).

⁽⁶⁾ További információkért lásd az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) és az Európai Bizottság [Gyámság a szülői felügyelet nélkül maradt gyermekek számára – Kézikönyv a gyámsági rendszerek megerősítéséhez az emberkereskedelem gyermek áldozatainak sajátos szükségleteiről való gondoskodás érdekében](#), 2015.

1. A menekültügyi eljárás és az Ön gyámként betöltött szerepe

1.1. Mit jelent a menekültügyi eljárás?

A menekültügyi eljárás az az eljárás, amelynek során a tagállamok megállapítják, hogy egy személy nemzetközi védelemre szorul-e.

Az EU-val kapcsolatban a nemzetközi védelem (vagy menedékjog) menekült jogállás és kiegészítő védelmi jogállás formájában valósul meg ⁽⁷⁾. Ha többet szeretne megtudni e jogállások meghatározásáról, olvassa el a sorozatban található, a nemzetközi védelem bevezetését bemutató, gyámoknak szóló eszközt ⁽⁸⁾.

A nemzetközi védelem iránti igény az üldöztetés vagy súlyos sérelem veszélye miatt merülhet fel az alábbi pontok alapján.

- A kérelmező származási országában akkor történt események, amikor a kérelmező ott tartózkodott.
- És/vagy
- A kérelmező származási országának elhagyása után bekövetkezett események, az úgynevezett *sur place* védelem szükségessége. Ebben az esetben a nemzetközi védelem iránti igény akkor merülhet fel, ha az egyén már valamely tagállam területén tartózkodik.

A menekültügyi eljárás szakaszokra osztható:

1. az eljáráshoz való hozzáférés;
2. dublini eljárás annak megállapítására, hogy melyik tagállam felelős a nemzetközi védelem iránti kérelem kivizsgálásáért;
3. vizsgálati szakasz;
4. fellebbezési szakasz.

Ez a füzet az 1., 3. és 4. szakaszt ismerteti. Az EUAA-FRA „[Practical Tool for Guardians – Transnational procedures in the framework of international protection](#)” (Gyakorlati eszköz a gyámok számára – Transznacionális eljárások a nemzetközi védelem keretében) (2023) című dokumentuma foglalkozik az annak megállapítására irányuló eljárással, hogy melyik tagállamnak kell kivizsgálnia az adott menedékjog iránti kérelmet.

⁽⁷⁾ APD 2. cikk (i) pont.

⁽⁸⁾ EUAA-FRA, [Practical Tool for Guardians – Introduction to international protection](#) (Gyakorlati eszköz gyámok számára – Bevezetés a nemzetközi védelembe), 2023. október.

1. ábra: A menekültügyi eljárás legfontosabb állomásai

Fontosabb

Zöld: az eljáráshoz való hozzáférés

Fehér: dublini eljárás (adott esetben)

Kék: vizsgálati szakasz

Piros: fellebbezési szakasz (adott esetben)

1.2. A tisztességes és hatékony eljárás biztosítékai

Minden, az EU-ba érkező és nemzetközi védelemért folyamodó személynek joga van ahhoz, hogy nemzetközi védelmi igényeit megfelelően megvizsgálják. Ezek az emberek különösen nehéz helyzetben lehetnek, mivel idegen környezetben találják magukat, nyelvi és kulturális akadályokkal, valamint pszichológiai és egyéb nehézségekkel kell szembenézniük. Előfordulhat, hogy trauma érte őket.

Ezen okokból kifolyólag az eljárási biztosítékok elengedhetetlenek a tisztességes és hatékony menekültügyi eljárás biztosításához. Az APD bizonyos eljárási biztosítékokat biztosít a nemzetközi védelemért folyamodók számára ezen akadályok leküzdése érdekében.

A kérelmező életkorától függetlenül a fő eljárási biztosítékok többek között a következők:

- a kérelmező azon joga, hogy a területen maradjon a kérelmére vonatkozó végleges döntés meghozataláig a *visszaküldés tilalma* elvének betartása érdekében;
- garanciák a személyes meghallgatásra, amelyet a kérelmező választása szerinti nyelven vagy olyan nyelven kell lefolytatni, amelyet a kérelmező ért és amelyen egyértelműen tud kommunikálni;
- a tájékoztatáshoz való jog: a tagállamoknak a lehető leghamarabb általános tájékoztatást kell nyújtaniuk a menekültügyi eljárásra vonatkozóan;
- a kérelmező igényeihez igazodó ingyenes jogi és eljárási tájékoztatás;
- a kérelmező kérésére ingyenes jogi segítségnyújtás, valamint képviselőt a fellebbezési eljárásban;
- az eljárás minden szakaszában az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosának Hivatalával (UNHCR), valamint más, jogi tanácsadást vagy egyéb tanácsadást nyújtó szervezetekkel való kapcsolattartás joga.

Egyes kérelmezőknek különleges eljárási garanciákra lehet szükségük. Ez különösen igaz a gyermekekre. Egyes gyermekek felelős felnőtt felügyelete nélkül lépik át a határokat, vagy az EU-ba való belépés után vagy azt megelőzően kísérő nélkül maradnak. Az ismeretlen országokban egyedül utazó gyermekek nagyobb mértékben vannak kitéve az erőszak, a bántalmazás és az elhanyagolás kockázatának.

Az Ön gyámként betöltött szerepe

A kísérő nélküli gyermekek (vagy feltételezett gyermekek, ha kétséges az életkoruk) mellé a lehető leghamarabb független és képzett gyámot kell rendelni ⁽⁹⁾.

A nemzeti jogszabályok alapján, amennyiben gyakorlati okokból nem rendelhető azonnal állandó gyám a gyermek mellé, rendelkezéseket lehet hozni egy olyan személy kinevezésére, aki átmenetileg ellátja a gyám feladatait. Ilyen esetekben az ideiglenes gyámoknak ugyanolyan képesítésekkel és jellemzőkkel (pl. függetlenség) kell rendelkezniük, mint a nem ideiglenes gyámoknak. A gyámot tájékoztatni kell és konzultálni kell vele az adminisztrációs eljárás valamennyi szempontjáról, és lehetősége kell, hogy legyen arra, hogy a gyermeket elkísérje a teljes eljárás során.

Kapcsolódó EUAA kiadvány

FRA, [e-tanfolyam gyámok számára](#), 2022.

FRA és az Európai Bizottság, [Gyámság a szülői felügyelet nélkül maradt gyermekek számára – Kézikönyv a gyámsági rendszerek megerősítéséhez az emberkereskedelem gyermek áldozatainak sajátos szükségleteiről való gondoskodás érdekében](#), 2014. június 30.

Miután gyámnak jelölték ki, az Ön feladata a gyermek mindenek felett álló érdekének előmozdítása és szükség esetén a gyermek jogképességének gyakorlása ⁽¹⁰⁾.

A menekültügyi eljárás során a gyermek védelme érdekében több fontos szempontra kell figyelnie: a gyermek mindenek felett álló érdekének előmozdítására, a gyermeknek megfelelő tájékoztatás nyújtására, a gyermek véleményének meghallgatására, a gyermek biztonságának garantálására és a család egységének tiszteletben tartására.

A gyermek mindenek felett álló érdeke

A gyermek mindenek felett álló érdeke a nemzetközi és európai jogban elismert jog, elv és eljárási szabály. A migrációval összefüggésben a gyermekekkel kapcsolatos valamennyi döntés alapját képezi. Célja, hogy biztosítsa a gyermek fejlődését és az ENSZ gyermekjogi egyezményében (CRC) meghatározott valamennyi jog maradéktalan gyakorlását.

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy Önnek mint gyámnak, illetve minden más szereplőnek fel kell mérnie a gyermek egyedi és sajátos körülményeit és szükségleteit. Ezt az értékelést minden, a gyermeket érintő intézkedés és döntés során figyelembe kell venni, legyen az rövid, közép- vagy hosszú távú. Az értékelésnek legalább a következő szempontokra kell kiterjednie: a gyermek nézetei; a gyermek identitása; családi környezet és kapcsolatok; gondozási, védelmi és biztonsági szükségletek; esetleges további veszélyeztetettség; egészségügyi és oktatási szempontok.

⁽⁹⁾ Az APD 25. cikkének (1) bekezdése.

⁽¹⁰⁾ Az APD 25. cikke (1) bekezdésének (a) pontja, valamint az RCD 24. cikke.

A gyermek mindenek felett álló érdekeinek értékelését rendszeresen el kell végezni, hogy a hatóságok figyelembe vegyék a gyermek fejlődését, valamint a gyermek körülményeiben vagy nézeteiben bekövetkezett változásokat. A gyermeket érintő fontos döntésekben azt is meg kell magyarázni, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekét hogyan vették figyelembe, és hogyan tájékoztatták a döntésről.

Gyámként Önnek kell gondoskodnia arról, hogy az illetékes hatóságok Önnel és a gyermekkel konzultálva rendszeresen értékeljék és mérlegeljék a gyermek mindenek felett álló érdekét. Szoros kapcsolatot kell tartania a gyermekkel, és tájékoztatnia kell a hatóságokat minden olyan fejleményről, amely új döntést vagy a hozzáállás megváltoztatását teszi szükségessé.

Kapcsolódó kiadvány

EASO, [*Gyakorlati útmutató a gyermek menekültügyi eljárásokban érvényesítendő, mindenek felett álló érdekéről*](#), 2019.

Tájékoztatás

A gyermeket mindenkor megilleti az APD ⁽¹⁾ és a 2013/33/EU irányelv (RCD) ⁽²⁾ által garantált jog ahhoz, hogy információt kérjen, kapjon és megosszon. A tájékoztatást a gyermek által érthető nyelven és módon kell megadni. A gyermek tájékoztatása a gyermekkel kapcsolatba kerülő valamennyi szereplő felelőssége. Előfordulhat, hogy a gyermek nem kapott megfelelő tájékoztatást, vagy félreértette, esetleg elfelejtette az információkat. Gyámként Ön felelős a tájékoztatásért, valamint annak biztosításáért, hogy a többi szereplőtől származó megfelelő információk eljussanak a gyermekhez.

A gyermekeket olyan módon kell tájékoztatni, amely biztosítja, hogy megértsék azon folyamatok természetét és célját, amelyekben részt vesznek, azt, hogy ezek hogyan kapcsolódnak a helyzetükhöz, milyen lehetőségeik vannak, milyen lehetséges eredményekkel járnak, és ezek mit jelentenek a számukra. Ezt az információt gyermekbarát, a nemek szempontjából érzékeny, az életkornak és a körülményeknek megfelelő magyarázatokkal kell átadni, a gyermek által érthető nyelven, hogy a gyermek teljes mértékben tájékozottan vehessen részt az eljárásban.

A gyermek számára szükség esetén tolmácsolást kell biztosítani. Amennyiben lehetséges, a tolmácsnak tapasztalattal kell rendelkeznie a gyermekeknek történő tolmácsolás területén.

Az egyedi körülmények, például a gyermek életkora, érettsége, esetleges interszekcionális sebezhetősége vagy kulturális háttere befolyásolja az információhoz való hozzáférésre vonatkozó képességét. Előfordulhat, hogy a gyermek nem tud olvasni, vagy nincs türelme az írott szövegre koncentrálni. Kezelhető mennyiségben nyújtson információkat, használjon egyszerű szavakat, animációkat és piktogramokat, és minimalizálja a szöveg hosszát.

⁽¹⁾ Az APD 12. cikkének (1) bekezdése.

⁽²⁾ A nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i [2013/33/EU](#) európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozás) 5. cikke (HL L 180., 2013.6.29.).

Kapcsolódó kiadvány

A tájékoztatásról bővebben lásd: EUAA, [Practical Guide on Information Provision in the Asylum Procedure](#) (Gyakorlati útmutató a menekültügyi eljárásban történő információnyújtásról), 2024. december.

A gyermek véleményének meghallgatása és a gyermek részvétele

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy álláspontját vagy véleményét – akár személyesen, akár Ön mint gyám útján – kinyilvánítsa. A gyermekkel folytatott bármely meghallgatást mindig biztonságos, bizalmas, kényelmes és gyermekbarát környezetben kell lebonyolítani olyan megfelelő helyszíneken, amelyek segítik a bizalom kialakítását a gyermekkel. A gyermek véleményét és kívánságait az életkorának és az érettségének megfelelően kell figyelembe venni.

Gyámként az Ön feladata az is, hogy a gyermek véleményét képviselje, és garantálja, hogy a hatóságok figyelembe vegyék ezt a véleményt. A gyermek meghallgatáshoz való joga nem korlátozódhat kizárólag a személyes meghallgatásra. A hatóságoknak a hivatalosabb beszélgetéseken kívül is figyelniük kell a gyermek álláspontjára, szükségleteire és véleményére.

A gyermek biztonságának garantálása

A menekültügyi eljárás során a gyermekeket meg kell védeni az erőszak, a visszaélés, az elhanyagolás és a kizsákmányolás valamennyi formájától. A menekültügyi és befogadási tisztviselőknek figyelembe kell venniük a kiszolgáltatottság és a kockázatok lehetséges jeleit, és figyelniük kell ezekre a gyermek biztonságának biztosítása érdekében. Gyámként információt kell gyűjtenie a gyermek jóllétéről, valamint a védelemmel vagy biztonsággal kapcsolatos aggályokról. A gyakorlatban az ilyen információk gyűjtése azt jelenti, hogy elérhetőnek kell lenni és rendszeresen kommunikálni kell a gyermekkel, valamint kommunikálni kell a hatóságokkal és más érintett szakemberekkel, például a szociális munkásokkal, a befogadási tisztviselőkkel, a tanárokkal, az orvosokkal, és kellő súlyt kell adni a kapott információknak.

Figyelemmel kell lenni a gyermeket érintő lehetséges kockázatokra, például arra, hogy a gyermek olyan személyekkel találkozhat, akik esetleg már bántalmazták, potenciálisan bántalmazhatják vagy emberkereskedelemnek tették ki, illetve tehetik ki. Ha ilyen hitelt érdemlő fenyegetésről szerez tudomást, feltétlenül értesítse azonnal az illetékes hatóságok kijelölt tisztviselőjét. Mindazonáltal a hatóságok számára létfontosságú, hogy a helyzet értékelésénél körültekintően járjanak el, hogy a gyermeket ne érje kár.

Gyakorlati tipp

A gyám által a gyermek biztonságával kapcsolatban megtehető intézkedések:

- Tájékoztassa a gyermeket a meglévő, megtehető védelmi intézkedésekről.
- Biztosítsa, hogy a hatóságok folyamatosan értékeljék a gyermeket érintő kockázatokat. Legyen proaktív a gyermek támogatásában az illetékes hatóságokkal és a bűnüldöző hatóságokkal való kapcsolattartás során.
- Azonnal értesítse az illetékes hatóságokat, ha a gyermek biztonságával kapcsolatban új információhoz jut, különösen, ha úgy véli, hogy a gyermek veszélyben lehet.
- Eltűnés esetén gondoskodjon arról, hogy az illetékes hatóságokat haladéktalanul értesítsék, hogy az eltűnt gyermekekre vonatkozó információkat rögzítsék a Schengeni Információs Rendszerben, és hogy erőfeszítéseket tegyenek a gyermek felkutatására.
- Rendszeresen emlékeztesse az érintett hatóságokat, hogy ne osszák meg egymással a gyermek nemzetközi védelmet kérelmező státuszára vonatkozó információkat.

A család egységének tiszteletben tartása és a családfelkutatás

Az EU menekültügyi vívmányai szerint a tagállamok egyik fő feladata a gyermek családtagjainak felkutatása és a gyermek egyesítése családtagjaival, amennyiben ez a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja ⁽¹³⁾. A hatóságoknak a lehető leghamarabb meg kell kezdeniük a családfelkutatást ⁽¹⁴⁾. Fontos megjegyezni, hogy a család megtalálása nem vezet automatikusan családegyesítéshez.

A családfelkutatásnak három fő célja van:

1. a gyermek családtagjaira vagy korábbi gondozóira vonatkozó információk és tartózkodási helyük felkutatása;
2. a gyermek segítése a családi kapcsolatok helyreállításában, feltéve, hogy ez a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja;
3. a gyermek családegyesítésének megkönnyítése a fogadó országban, egy másik EU+ országban, harmadik országban vagy a származási országban élő családtaggal, feltéve, hogy ez a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja ⁽¹⁵⁾.

⁽¹³⁾ Az RCD 24. cikke.

⁽¹⁴⁾ Az RCD 24. cikkének (3) bekezdése.

⁽¹⁵⁾ Az ENSZ Közgyűlésének a [gyermek jogairól szóló egyezményének](#) (1989. november 20.) (Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Gyűjteménye 1577. kötet, 3. o.) 22. cikkével összhangban „a menekült gyermek szüleinek vagy más családtagjainak felkutatásához való jog a családjával való egyesüléshez szükséges információk megszerzése érdekében”, valamint a családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i [2003/86/EK tanácsi irányelv](#) (HL L 251., 2003.10.3.) 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjával összhangban, amely előírja, hogy a tagállamoknak feltételek alkalmazása nélkül engedélyezniük kell az első fokú, egyenes ági felmenő rokonaik, valamint a törvényes gyám vagy bármely más családtag beutazását és tartózkodását, ha a kiskorú menekültnek nincsenek egyenes ági felmenő ági rokonai, vagy ha ilyen rokonok nem kutathatók fel.

A szüleiktől vagy törvényes gyámjuktól eltérő rokon családtagokkal utazó gyermekek (ún. szüleiktől elválasztott gyermekek) esetében a kísérő felnőttekkel való családi kapcsolatokat is ellenőrizni és értékelni kell. A szüleiktől elválasztott gyermekek esetében is el kell végezni a családfelkutatást, hogy megtudjuk, hol vannak a szülők/törvényes gyámok.

Gyámként támogatnia kell a hatóságokat és a gyermeket ebben a folyamatban. Ez magában foglalja a gyermek tájékoztatását a családfelkutatás céljáról, valamint a gyermek véleményének kikérését és meghallgatását. Meg kell könnyíteni az információcserét a hatóságokkal a családdal való kapcsolatfelvétel érdekében. Támogathatja továbbá a gyermeket a családdal való kapcsolatfelvétel során is, és szükség esetén segíthet neki a családdal kapcsolatos nehéz döntésekben vagy beszélgetésekben.

Gyakorlati tipp

Gyámként Ön fontos szerepet játszik a családfelkutatásban. Vegye figyelembe a következőket:

- előfordulhat, hogy a kísérő nélküli gyermekek nem kívánnak visszatérni származási országukba, és a családfelkutatásra irányuló eljárás megindítását a származási országukba való visszatérésük felé tett lépésként értelmezhetik; néha a családjuk nyomást gyakorolhat rájuk, hogy maradjanak.
- a gyermekeknek valódi, megalapozott félelmeik lehetnek a családfelkutatással kapcsolatban, és úgy gondolhatják, hogy a családfelkutatás veszélybe sodorhatja őket vagy családjukat.
- a gyámoknak támogatniuk kell a gyermeket abban, hogy a családfelkutatás és végül a családdegzésítés a gyermek mindenek felett álló érdekében történjen, figyelembe véve a gyermek véleményét, és megkönnyítve a hatóságokkal való információcserét.

Kapcsolódó kiadvány

EASO, [*Practical Guide on Family Tracing*](#) (Gyakorlati útmutató a családtagok felkutatásáról), 2016. március.

2. A menekültügyi eljáráshoz való hozzáférés

A nemzetközi védelem iránti kérelem minden gyermek alapvető joga. A gyermek számára segítséget kell nyújtani abban, hogy szabad és tájékozott döntést hozzon a nemzetközi védelem kérelmezéséhez ⁽¹⁶⁾. Ebben az összefüggésben az életkornak, a nemnek és a kultúrának megfelelő tájékoztatást kell előzetesen biztosítani. A gyermek nemzetközi védelem kérelmezésével kapcsolatos véleményét az életkorának és az érettségének megfelelően figyelembe kell venni.

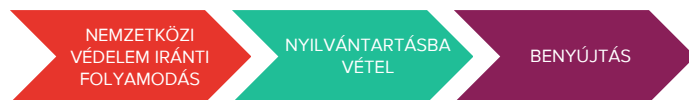
Gyámként az első szakasztól kezdve támogatnia kell a gyermekeket a menekültügyi eljárásban. A gyámot a lehető leghamarabb ki kell rendelni, hogy a gyermek mindenképp felett álló érdekét a kezdetektől fogva figyelembe vegyék.

Előfordulhat azonban, hogy a folyamat elindítását követően kezd részt venni ebben a folyamatban. Ez különösen akkor áll fenn, ha a gyermek határátlépéskor vagy partraszálláskor fejezte ki a nemzetközi védelem kérelmezésére vonatkozó szándékát, tehát még azelőtt, hogy az illetékes hatóságoknak lehetősége lett volna arra, hogy Önt gyámként kirendeljék.

A gyermek számára jogi tanácsadáshoz való hozzáférést kell biztosítani. Ez segíthet a gyermeknek és Önnek mint gyámnak abban, hogy megértse a meglehetősen összetett menekültügyi eljárás valamennyi eljárási lépését. Bevált gyakorlatot jelent annak biztosítása, hogy a gyermek a menekültügyi eljárás valamennyi szakaszában ingyenesen hozzáférjen jogi segítségnyújtási szolgáltatásokhoz. A gyermek jogi tanácsadója számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy részt vegyen a gyermek bármely meghallgatásán.

Az „eljáráshoz való hozzáférés” szakasza a 2. ábrán bemutatott három lépésből áll. Ezek a kérelem megtétele, nyilvántartásba vétele és benyújtása ⁽¹⁷⁾. Ez a három lépés bizonyos jogokat és kötelezettségeket keletkeztet a kérelmező számára.

2. ábra: A menekültügyi eljáráshoz való hozzáférés szakaszai

⁽¹⁶⁾ EASO, [Gyakorlati útmutató a gyermek menekültügyi eljárásokban érvényesítendő, mindenképp felett álló érdekeiről](#), 2019.

⁽¹⁷⁾ Az APD 6. cikke a menekültügyi eljárásokhoz való hozzáférés következő lépéseire utal: a nemzetközi védelem iránti folyamodás, a kérelem nyilvántartásba vétele és benyújtása.

Gyakorlati tipp

Az egyes tagállamok jogszabályaitól és gyakorlataitól függően az eljáráshoz való hozzáférés ezen lépéseire használt terminológia eltérhet. Hasznos lehet kikeresni e három lépést az Ön nyelvére lefordított APD ⁽¹⁸⁾ 6. cikkéből. A nyilvántartásba vétel és a kérelem benyújtása egyidejűleg is történhet. Más esetekben mindhárom lépést ugyanazon a napon, ugyanabban az adminisztratív környezetben lehet elvégezni. E lépések különálló végrehajtása esetén az alapvető háttéradatokat általában a nyilvántartásba vételi szakaszban gyűjtik be, ami lehetővé teszi legalább a kezdeti befogadás gyakorlati megszervezését. A benyújtás során további részletes adatok kerülnek összegyűjtésre.

2.1. A nemzetközi védelem iránti folyamodás

Nemzetközi védelemért folyamodni azt jelenti, hogy az adott személy bármilyen formában, bármely nemzeti hatóság felé jelzi, hogy nemzetközi védelemben szeretne részesülni.

A nemzetközi védelemért folyamodás a menekültügyi eljáráshoz való hozzáférés első lépése.

Attól a pillanattól kezdve, hogy az adott személy kifejezi nemzetközi védelem iránti igényét, nemzetközi védelmet kérelmezőnek minősül.

A nemzetközi védelemért folyamodás bármilyen formában történhet. A kérelmezőnek nem kell formanyomtatványt kitöltenie. A kérelmező akár a visszatéréstől való félelmének hangoztatásával is folyamodhat nemzetközi védelemért, anélkül, hogy kifejezetten használná a „menedékjog” vagy a „nemzetközi védelem” kifejezést. Sok olyan gyermek, aki nemzetközi védelemre szorulhat, az országba érkezéskor nem mondja ki egyértelműen, vagy nincs is tisztában azzal, hogy menedékre szorul. Sokan nincsenek tisztában jogaikkal és kötelezettségeikkel, vagy nem kérnek védelmet, mert esetleg pontatlan információkat hallottak, vagy mert félretájékoztatták őket – többek között az embercsempészek – a jogaikról és lehetőségeikről.

A nemzetközi védelem iránti folyamodás számos jogot és kötelezettséget keletkeztet, többek között a következőket:

- a tagállam területén való tartózkodás joga ⁽¹⁹⁾;
- a kérelmező által érthető nyelven történő tájékoztatáshoz való jog a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásának módjáról, valamint a kérelmező jogairól és kötelezettségeiről a menekültügyi eljárás során ⁽²⁰⁾;

⁽¹⁸⁾ Az APD valamennyi uniós nyelvre lefordított változata elérhető a következő címen: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2013/32/oj>.

⁽¹⁹⁾ Az APD 9. cikke.

⁽²⁰⁾ Az APD 12. cikkének (1) bekezdése.

- az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatalával és/vagy más, jogi tanácsadást nyújtó szervezettel folytatott kommunikációhoz való jog ⁽²¹⁾;
- a tagállamok kötelezettsége annak megállapítására/értékelésére, hogy a kérelmezőnek szüksége van-e különleges eljárási garanciákra ⁽²²⁾ vagy különleges befogadási igényű-e ⁽²³⁾;
- a tagállamok azon kötelezettsége, hogy az RCD-ben ⁽²⁴⁾ meghatározottak szerint biztosítsák a befogadás alapvető anyagi feltételeit;
- a kérelmező kötelezettsége a hatóságokkal való együttműködésre ⁽²⁵⁾.

Az Ön gyámként betöltött szerepe

Képesnek kell lennie bizonyos szintű bizalmat kialakítani ahhoz, hogy felismerje, mikor fejezi ki a gyermek a védelem iránti kérelemre irányuló szándékát, és proaktívan kell tájékoztatnia a hatóságokat arról, hogy a gyermek esetleg védelem iránti kérelmet kíván benyújtani. Ez azt jelenti, hogy beszélnie kell a gyermekkel, meg kell hallgatnia őt és figyelembe kell vennie a véleményét, és biztosítani kell, hogy a gyermek teljes mértékben megértse a nemzetközi védelem fogalmát, hogy az mit jelent, milyen jogokat és milyen következményeket keletkeztet.

Ha Önt már kirendelték gyámnak, amikor a gyermek kifejezi a nemzetközi védelem kérelmezésére irányuló akaratát, az Ön fő feladata annak ellenőrzése, hogy valóban a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja-e a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtása.

Bizonyos helyzetekben a nemzetközi védelem kérelmezésén kívül más eljárási módok és jogállások is megfelelhetnek a gyermek mindenek felett álló érdekének. Ilyen megoldás lehet többek között az, ha a gyermeket például az emberkereskedelem áldozataira vagy a hontalan személyekre vonatkozó eljárások felé utalják tovább, az egyéb tartózkodási engedély, a gyermek kiskorúsága alapján kiadott tartózkodási engedély vagy az, ha egyszerre több jogszerű lehetőség igénybevételére kerül sor.

Össze kell gyűjtenie minden lényeges információt, és tájékoztatnia kell a gyermeket a jogairól a rendelkezésre álló lehetséges jogszerű lehetőségekkel és az egyes döntések következményeivel kapcsolatban. Megfelelő megoldásokat az illetékes gyermekvédelmi és migrációs hatóságokkal egyeztetve kell javasolni. Gyámként elősegítheti, hogy a menekültügyi hatóságok kommunikáljanak a nemzeti gyermekvédelmi rendszerekkel/áldozatkezelési mechanizmusokkal, és kapcsolódjanak azokhoz.

⁽²¹⁾ Az APD 12. cikke (1) bekezdésének (c) pontja.

⁽²²⁾ Az APD 24. cikkének (1) bekezdése.

⁽²³⁾ Az RCD 22. cikkének (1) bekezdése.

⁽²⁴⁾ Az RCD 22. cikkének (1) bekezdése.

⁽²⁵⁾ Az APD 13. cikke.

Gyakorlati tippek

- Mindig vegye figyelembe a gyermek mindenk felett álló érdekét.
- Alakítson ki egy jó bizalmi kapcsolatot.
- Tájékoztassa a gyermeket a jogairól és a rendelkezésre álló jogszerű lehetőségekről.
- Segítsen a gyermeknek annak eldöntésében, hogy benyújtson-e nemzetközi védelem iránti kérelmet.
- Gyűjtse össze a kérelmet alátámasztó lényeges információkat.
- Egyeztessen a tagállam más érintett szereplőivel, és hozzon döntéseket a gyermekvédelmi hatóságokkal együttműködve.

Kapcsolódó kiadvány

EASO, [*Gyakorlati útmutató a gyermek menekültügyi eljárásokban érvényesítendő, mindenk felett álló érdekéről*](#), 2019.

2.2. A nemzetközi védelem iránti kérelem nyilvántartásba vétele

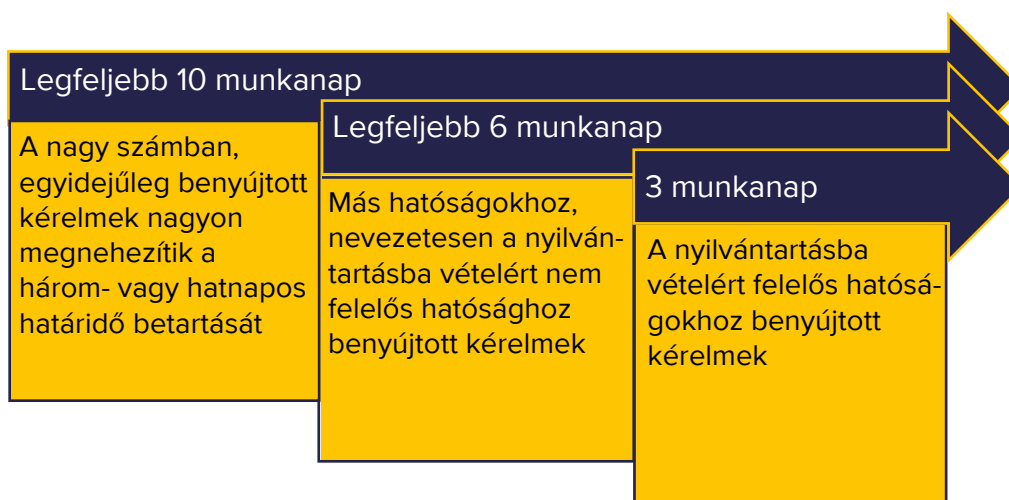
A nyilvántartásba vétel a kérelmező védelem kérelmezésére irányuló szándékának rögzítését jelenti.

A menedékjog iránti kérelem nyilvántartásba vételének célja egy hivatalos feljegyzés létrehozása annak érdekében, hogy a kérelmező ténylegesen élni tudjon jogaival és eleget tudjon tenni kötelezettségeinek ⁽²⁶⁾. A nyilvántartásba vételt a lehető leghamarabb, az APD 6. cikkében megállapított határidőn belül be kell fejezni, a 3. ábrán bemutatottak szerint.

Ebben a szakaszban a hatóságok összegyűjtik a kérelmező alapvető személyes adatait, például a nevét, vezetéknévét, születési idejét és helyét, valamint állampolgárságát, ha rendelkezik ilyennel.

⁽²⁶⁾ Az APD (27) preambulumbekkezdése.

3. ábra: Az eljáráshoz való hozzáférés APD 6. cikkében meghatározott határideje

A gyermek életkorától függően a tagállamok a 603/2013/EU rendeletben (Eurodac-rendelet) ⁽²⁷⁾ meghatározott határidőknek megfelelően ujjlenyomatot is vesznek. A hatóságoknak tájékoztatniuk kell a gyermeket arról, hogy miért vesznek ujjlenyomatot, és hogyan használják fel az adatokat. Az ujjlenyomatokat az emberi méltóság teljes tiszteletben tartásával kell levenni.

Kapcsolódó kiadványok

EASO, [Gyakorlati útmutató a nyilvántartásba vételről – Nemzetközi védelem iránti kérelmek benyújtása](#), 2021. december, VIII. fejezet, A. szakasz „Eurodac”.

FRA, [Információhoz való jog – Útmutató a hatóságok számára az EUODAC számára történő ujjlenyomattételhez](#), 2019. december.

A nyilvántartásba vétel során a hatóságok begyűjtik a gyermek útlevelét, ha van, illetve egyéb azonosító okmányokat, például születési anyakönyvi kivonatot, iskolai és oltási igazolásokat. A gyermekeknek tájékoztatniuk kell a hatóságokat a szülők és családtagok hollétéről. Ezen a ponton különösen fontos jelezni, ha valamelyik családtag a dublini eljárás alkalmazásában egy másik EU+ országban él.

⁽²⁷⁾ A harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló 604/2013/EU rendelet hatékony alkalmazása érdekében az ujjlenyomatok összehasonlítását szolgáló Eurodac létrehozásáról, továbbá a tagállamok bűnüldöző hatóságai és az Europol által az Eurodac-adatokkal való, bűnüldözési célú összehasonlítások kérelmezéséről, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző ügynökség létrehozásáról szóló 1077/2011/EU rendelet módosításáról szóló 2013. június 26-i [603/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet](#) (átdolgozás) 9. cikkének (1) bekezdése (HL L 180., 2013.6.29.).

Kapcsolódó kiadvány

A kérelmet megvizsgálni hivatott tagállamok meghatározására szolgáló eljárást az EUAA-FRA, [*Practical Tool for Guardians – Transnational procedures in the framework of international protection*](#) (Gyakorlati eszköz a gyámok számára – Transznacionális eljárások a nemzetközi védelem keretében) (2023) részletesen ismerteti.

Az Ön gyámként betöltött szerepe

Gyámként a folyamatot a gyermekről már rendelkezésre álló információk értékelésével kezdheti. Figyeljen oda a gyermek személyes történetéről adott nyilatkozataira, és kérdezze meg, hogy van-e még olyan dokumentum, amellyel a gyermek rendelkezhet, vagy amelyet megszerezhet anélkül, hogy veszélybe sodorná magát. Hasznos dokumentumok lehetnek az iskolai bizonyítványok, a születési anyakönyvi kivonat, az oltási nyilvántartás, a származási országból való menekülés lehetséges okaival kapcsolatos nyilvános cikkek vagy dokumentumok, valamint a családtagokkal kapcsolatos dokumentumok vagy információk. Fontos továbbá, hogy figyelmet fordítson a gyermekspecifikus állításokra (pl. kényszerházassággal/korai házassággal, kényszertoborzással, női nemi szervek megcsonkításával/levágásával, gyermekkereskedelemmel, családi és családon belüli erőszakkal, kényszermunkával, szexuális visszaéléssel kapcsolatos dokumentumok).

A nemzeti gyakorlattól függően a nyilvántartásba vétel előtt vagy után orvosi vizsgálatokra kerülhet sor. Gyámként fel kell hívnia az orvos figyelmét a gyermek esetleges egészségügyi problémáira.

Ezen túlmenően a hatóságoknak fel kell mérniük a gyermek esetleges sajátos szükségleteit is. A gyermekek sajátos szükségleteinek azonosítása a hatóságok és a menekültügyi eljárásban részt vevő nem kormányzati szereplők aktív szerepvállalását igényli. A sajátos szükségletek azonosítását a hatóságok a kérelem megtételének pillanatában is elvégezhetik, de vannak olyan esetek, amikor az azonosításra csak a nyilvántartásba vétel vagy a benyújtás szakaszában, vagy később kerül sor. Sajátos szükségleteket kiváltó sebezhetőségek később is felmerülhetnek.

Ha a gyermeknek sajátos szükségletei vannak, meg kell győződnie arról, hogy meglegyen minden eljárási garancia a következő lépés, azaz a kérelem benyújtásának lebonyolításához. Ez a körülményektől függően magában foglalhatja például pszichológus jelenlétét, a gyermek preferenciáitól függően férfi vagy női tolmács jelenlétét, illetve annak lehetőségét, hogy a gyermeket tanácsadó vagy jogi tanácsadó támogassa.

Gyakorlati tippek

- Gondoskodjon arról, hogy rendelkezésre álljon egy tolmács.
- Gondoskodjon arról, hogy a gyermek tájékoztatást kapjon a jogairól és kötelességeiről a nyilvántartásba vétel folyamata során.
- Tájékoztassa a hatóságokat, ha a szülők vagy más családtagok tartózkodási helye ismert.
- Ha tudomása van arról, hogy a gyermeknek sajátos szükségletei vannak, gondoskodjon arról, hogy a hatóságok ismerjék ezeket és foglalkozzanak velük.
- Gyűjtse össze a gyermek kérelmét alátámasztó megfelelő dokumentumokat, és ossza meg azokat a megfelelő hatóságokkal.

2.3. Nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtása

A benyújtás a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásának folyamatát jelenti.

A benyújtás lezárja az eljáráshoz való hozzáférés fázisát. A kérelem kivizsgálása ebben a pillanatban kezdődik.

A benyújtási szakasz kiemelkedő jelentőségű, mivel ebben a szakaszban összegyűjtik az információkat, és megosztják azokat az eljáró hatósággal. Ez képezi a személyes meghallgatás alapját.

A tagállamok kötelesek biztosítani, hogy a nemzetközi védelemért folyamodó személyeknek ténylegesen lehetőségük legyen kérelmük mielőbbi benyújtására ⁽²⁸⁾. Ha azonban az érintett személy alapos indok nélkül tartózkodik a kérelem benyújtásától, az eljáró hatóság dönthet úgy, hogy az eljárást megszünteti ⁽²⁹⁾. A kérelem benyújtása általában személyesen történik. Írásbeli nyilvántartásba vételre csak különleges esetekben kerülhet sor, például ha a gyermek fizikailag sérült vagy kórházban van. Ellenőrizze ezekre a kivételes esetekre vonatkozó nemzeti gyakorlatot.

Az előkészítés ideje a szóban forgó egyedi ügyirattól, a kérelmező személyes körülményeitől (pl. figyelembe kell venni az interszekcionális sebezhetőséget, az egészségi állapotot érintő kérdéseket stb.), valamint attól függően változik, hogy a nyilvántartásba vétel előtt milyen információk állnak rendelkezésre a gyermekről.

A tagállamok további szabályokat állapíthatnak meg a benyújtásra vonatkozóan, például a nemzeti jogszabályok előírhatják, hogy a benyújtásra személyesen és/vagy egy kijelölt helyen kell sort keríteni ⁽³⁰⁾.

⁽²⁸⁾ Az APD 6. cikkének (2) bekezdése.

⁽²⁹⁾ Az APD 6. cikk (2) bekezdése és az APD 28. cikke.

⁽³⁰⁾ Az APD 6. cikkének (3) bekezdése.

A kérelem benyújtása további különleges jogokat és kötelezettségeket keletkeztet, többek között:

- a vizsgálati eljárás határidejének kezdő időpontja ⁽³¹⁾;
- a kérelem elbírálásáért felelős EU+ ország meghatározására vonatkozó eljárás határidejének kezdete (dublini eljárás).

A gyermekekre vonatkozó menekültügyi eljárások kiemelt prioritásként kezelendők. Fontos azonban, hogy az eljárás időtartama egyénre szabottan kerüljön meghatározásra: vagy a gyermek kérelmének rangsorolásával, vagy a meghallgatás időpontjának kitűzése előtti pihenő- és regenerálódási időszak meghosszabbításával, amennyiben ez a gyermek mindenképp felett álló érdekét szolgálja.

A határon folytatott és a gyorsított eljárásban az általános menekültügyi eljáráshoz képest eltérő normák érvényesek. A gyorsított eljárások rövidebb eljárási lépéseket vezetnek be, különösen akkor, ha a kérelem valószínűleg nyilvánvalóan megalapozatlan. Ha a nemzetközi védelem iránti kérelmet a határon vagy tranzitónában nyújtják be, a tagállamok ezeken a helyeken elfogadhatósági és/vagy érdemi vizsgálati eljárásokat írhatnak elő, és ebben az összefüggésben a kérelmezőket őrizetbe vehetik vagy mozgásszabadságukat korlátozhatják. Az APD azonban kivételt biztosít ⁽³²⁾ a határon folytatott és gyorsított eljárások gyermekekre történő alkalmazása alól. Valójában, ha a gyermekek számára szükséges megfelelő támogatás nem biztosítható az ilyen eljárások keretében, a gyermekeket mentesíteni kell.

Az Ön gyámként betöltött szerepe

A kérelem benyújtásának szakasza különösen fontos, és Önnek mint gyámnak részt kell vennie benne. Ne feledje, hogy tagállamtól függően a nyilvántartásba vétel / a kérelem benyújtása nem feltétlenül két különálló szakasza az eljárásnak, hanem csak egy.

A gyermeknek minden fontos információt írásban is meg kell kapnia az anyanyelvén vagy olyan nyelven, amelyet a gyermek megért vagy ésszerűen feltételezhető, hogy megért. A személyes adatokat rögzítik, és a gyermeknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy megerősítse személyes adatait, és ellenőrizze, hogy azok megfelelően vannak-e rögzítve. Ha a gyermek személyes adatait már a nemzetközi védelemért folyamodás vagy a nyilvántartásba vétel szakaszában összegyűjtötték, a gyermeknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy ellenőrizze, hogy azokat megfelelően vették-e nyilvántartásba.

Sok gyermek számára, különösen, ha csak most érkeztek, ismeretlen helyzetet jelenthet, hogy a hatóságok hivatalosan kikérdezik őket. Ez ahhoz vezethet, hogy a gyermek összezavarodik azzal kapcsolatban, hogy milyen információkat kell közölnie az adott környezetben, vagy bizalmatlan lehet, ha korábban már volt negatív tapasztalata szakemberekkel.

Gyámként meg kell nyugtatnia a gyermeket a hatóság szerepével kapcsolatban, tekintettel arra, hogy a gyermeknek esetleg problémás kapcsolata volt a szüleivel vagy más felnőttekkel, vagy esetleg trauma vagy diszkrimináció érte. Különös gondot kell fordítani arra, hogy a

⁽³¹⁾ Az APD 31. cikkének (3) bekezdése.

⁽³²⁾ Az APD 24. cikkének (3) bekezdése.

gyermeket megnyugtassa, és gyermekbarát módon kell elmagyaráznia az eljárás minden egyes lépését és a hatóságok szerepét ebben az összefüggésben.

El kell magyaráznia, hogy minden megbeszélte dolog bizalmas, és hogy a nemzetközi védelem iránti kérelem kivizsgálására irányuló eljárásban részt vevő hatóságoknak adott információk nem oszthatók meg és nem továbbíthatók a gyermek származási országának hatóságai felé. Fontos, hogy a gyermek ezt tudja, hogy nyugodtan mondhatta el a történetét. Gyámként azt is hangsúlyoznia kell a gyermeknek, hogy fontos, hogy igazat mondjon, és a lehető legtöbb információt átadja a hatóságoknak.

Ha a gyermek nehézkesen magyaráz, ha a gyermek nem emlékszik, ha azt látja, hogy a gyermek fáradt vagy szorong, amikor visszaemlékszik és magyaráz, mindig célszerű több időt adni neki, és szüneteket kérni. A kérelem benyújtása során a gyermeket nem kérik arra, hogy elmagyarázza és/vagy leírja az összes okot, amiért elhagyta országát/elmenekült az országából, hanem csak a legfontosabb okokat.

Gyakorlati tippek

Tájékoztassa a gyermeket arról, hogy mire számíthat ebben a szakaszban. Például a következőkkel kapcsolatban:

- a kérelem benyújtásának célja;
- a gyermek jogai az eljárás ezen szakaszában;
- a kérelem benyújtásának tartalma és lépései;
- a kérelmező igazmondási kötelezettsége és a hamis állítások lehetséges következményei;
- a tolmács szerepe;
- a kísérők szerepe, ha vannak;
- a hatóság titoktartási kötelezettsége;
- a szünetek kérésének lehetősége;
- a hangfelvétel célja (ha releváns).

A benyújtási szakasz lezárása előtt a hatóságoknak meg kell győződnie arról, hogy minden információt helyesen vettek nyilvántartásba. A nyilvántartásba vétel során különböző okokból félreértések vagy kavarodás fordulhat elő. Nyugtassa meg a gyermeket, hogy normális, ha bizonytalan és/vagy kétségei vannak a megbeszélésen elhangzottakkal kapcsolatban. Magyarázza el neki, hogy tehet fel kérdéseket, és újrafogalmazhatja a válaszait, ha nem értették meg jól.

A hatóságok eltérő gyakorlatot alkalmazhatnak a benyújtási jelentés hivatalos aláírásával kapcsolatban. Az aláírás kérhető vagy a gyámtól, vagy a gyermektől, vagy mindkettőtől. A hatóságok részéről bevált gyakorlat, hogy mind a gyermek, mind a gyám aláírását kéri. Miután Ön jóváhagyta és aláírta ezt a jelentést, kap belőle egy példányt, minden további dokumentum másolatával együtt.

2.4. Mi történik, ha a gyermek életkora vitatott?

Az életkor a gyermek identitásának lényeges eleme, és meghatározza az állam és a személy közötti kapcsolatot is. Mint ilyen, az életkor változása különleges jogokat és kötelezettségeket keletkeztethet.

Ha a kísérő nélküli gyermek semmilyen dokumentumot nem tud felmutatni, a hatóságok dönthetnek úgy, hogy meghatározzák az életkorát. Az életkor meghatározása az a folyamat, amelynek során a hatóságok megpróbálják megbecsülni egy-egy személy kronológiai életkorát vagy korosztályát annak megállapítása érdekében, hogy az adott egyén gyermekkorú vagy nagykorú-e.

A kronológiai életkor nem minden kultúrában játszik fontos szerepet a felnőtt státusz megszerzésében. Egyes kultúrákban a gyermekeket felnőttként kezelik, amint bizonyos fizikai változásokon mennek keresztül, vagy ha megházasodnak. Ezen okok miatt gyakori, hogy nem ismerik saját kronológiai életkorukat, és nehezen tudják megérteni annak jelentőségét az európai kultúrákban. Ez a kulturális különbség a születési dátummal vagy életkorral kapcsolatos pontatlan kijelentéseket eredményezhet.

Az is előfordulhat, hogy a gyermekek felnőttnek adják ki magukat, hogy folytassák útjukat, vagy hogy elkerüljék a felügyelt elhelyezést. Más helyzetekben a felnőtt kérelmezők gyermeknek adhatják ki magukat, hogy kihasználják a gyermekekre vonatkozó rendszer előnyeit.

Az életkor-meghatározás módszereinek multidiszciplinárisnak kell lenniük, és az orvosi módszerek csak végső esetben alkalmazandók.

Az APD számos biztosítékot, valamint módszert határoz meg annak biztosítására, hogy az életkor meghatározása ne legyen invazív. A módszereket lépcsőzetes megközelítésben kell alkalmazni, kezdve a dokumentumok vizsgálatával, a pszichoszociális interjúval, és csak ezután kell az orvosi vizsgálatokkal folytatni.

Az életkor meghatározását szolgáló egyes orvosi módszerek valóban invazívak, traumatikusak lehetnek a gyermekek számára, és azokat körültekintően kell értékelni. A kizárólag a fizikai megjelenésen alapuló becslés nem tekinthető az életkor meghatározását szolgáló módszernek, mivel az etnikai jellemzők és az egyének életeseményei is befolyásolhatják az egyén megjelenését.

Amíg az életkor meghatározását szolgáló eljárás folyamatban van, és az életkort még nem becsülték meg, addig a kérelmezőt gyermekként kell kezelni.

Az Ön gyámként betöltött szerepe

Ajánlott, hogy az életkor meghatározására irányuló eljárás megindítása előtt a hatóságok a gyám bevonásával felmérjék a gyermek mindenek felet álló érdekét a gyermek helyzetének és az életkor-meghatározás vagy az alkalmazandó módszerek esetleges negatív hatásainak megértése érdekében.

A hatóságoknak tájékoztatniuk kell a gyermeket az életkor meghatározásának terjedelméről és módszereiről, hogy a gyermek teljes mértékben megértse az eljárást és részt vegyen abban. Önnek támogatnia kell az információnyújtás folyamatát.

A gyermeknek és/vagy Önnek, mint gyámnak tájékoztatáson alapuló beleegyezését kell adnia az orvosi vizsgálat elvégzéséhez. A beleegyezés megtagadása nem eredményezhet automatikus feltételezéseket vagy következményeket.

Gyámként az Ön feladata, hogy támogassa a gyermeket az életkor meghatározására irányuló eljárás megértésében, és megértse, hogy a gyermek a hatóság rendelkezésére tud-e bocsátani bármilyen hasznos dokumentumot, amely segíthet az életkor meghatározásában. Tájékoztatnia kell a gyermeket az életkor meghatározására irányuló vizsgálat indoklásáról, segítenie kell a gyermeknek a további dokumentumok összegyűjtésében, fel kell készítenie a gyermeket a pszichoszociális értékelésre vagy az orvosi vizsgálatra, meg kell adnia vagy vissza kell utasítania az orvosi vizsgálatához való hozzájárulást, és kísérnie kell a gyermeket az eljárás során stb.

Nem minden tagállam rendel ki gyámot az életkor meghatározása előtt. Előfordulhat, hogy Önt csak a vizsgálat elvégzése után nevezik ki gyámnak. Ha ez történik, beszélje meg a gyermekkel, hogyan zajlott a vizsgálat. Egyes gyermekek toakodónak találhatják a vizsgálatot, vagy nem tetszik nekik, hogy a hatóságok nem hiszik el a megadott életkorukat. A gyermeknek szüksége lehet némi támogatásra vagy információra a nyitott kérdések rendezéséhez.

Kapcsolódó kiadvány

EUAA, [All You Need to Know about Age Assessment](#) (Minden, amit az életkor meghatározásról tudni kell), 2022. január.

EASO animációk:

- [Age assessment for children](#) (Életkor-meghatározás gyermekek számára), 2021.
- [Age assessment for practitioners](#) (Életkor-meghatározás szakemberek számára), 2020.

EASO, [Az EASO életkor meghatározásáról szóló gyakorlati útmutatója – Második kiadás](#), 2018. szeptember.

FRA, [Age assessment and fingerprinting of children in asylum procedures – Minimum age requirements concerning children's rights in the EU](#) (A gyermekek életkorának meghatározása és ujjlenyomatvétele a menekültügyi eljárásokban – A gyermekek jogaira vonatkozó minimális életkor az EU-ban), 2018. április.

3. A méltóságteljes élethez való jog a menekültügyi eljárás során

3.1. Befogadási feltételek

Az RCD célja, hogy a menedékkérők, köztük a gyermekek számára méltóságteljes életszínvonalat és összehasonlítható életkörülményeket biztosítson az EU valamennyi tagállamában.

A tagállamok kötelesek a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtását követő 15 napot meg nem haladó észszerű határidőn belül tájékoztatni a kísérő nélküli gyermekeket minden megállapított kedvezményről és a befogadási feltételekkel kapcsolatban rájuk háruló kötelezettségekről ⁽³³⁾.

Az RCD meghatározza továbbá a nemzetközi védelmet kérelmező, kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek ⁽³⁴⁾, köztük a kísérő nélküli kiskorúak ⁽³⁵⁾ speciális kategóriáit, és arra kötelezi az államokat, hogy vegyék figyelembe az ilyen kiszolgáltatott személyek egyedi helyzetét.

Kapcsolódó kiadványok

EASO, [Az EASO útmutatója a kísérő nélküli kiskorúak befogadási feltételeiről: műveleti előírások és mutatók](#), 2018. december.

FRA-Európai Bizottság, [Kézikönyv a kísérő nélküli gyermekek számára](#), 2014.

A méltóságteljes befogadási feltételekhez megfelelő lakhatás, egészségügyi ellátáshoz, oktatáshoz, élelemhez, ruházathoz és egyéb alapvető dolgokhoz való hozzáférés szükséges.

A szálláshoz való hozzáférés

Az uniós tagállamok és a schengeni társult országok a kísérő nélküli gyermekeket általában külön befogadó intézményekben, az általános befogadó intézményeken belül a kísérő nélküli gyermekek számára kijelölt területeken, az általános ellátó intézményekben vagy nevelőcsaládoknál helyezik el. Amennyiben a kísérő nélküli gyermekeket intézményekben szállásolják el, az ilyen létesítményeket a gyermekek különleges szükségleteihez kell igazítani, és a kísérő nélküli gyermekek igényeinek figyelembevételére megfelelően képzett személyzettel kell üzemeltetni.

A nevelőszülőknél való elhelyezés megfelelő és gyakran kívánatosabb és költséghatékonyabb megoldás a kísérő nélküli gyermekek elhelyezésére.

⁽³³⁾ Az RCD 5. cikke.

⁽³⁴⁾ A RCD 21. cikke.

⁽³⁵⁾ Az RCD 1. cikkének e) pontja.

A gyermekek befogadó intézményekben történő elhelyezésekor elsődlegesen a gyermek mindenek felett álló érdekeit kell figyelembe venni, és a család egységének elvével összhangban kell eljárni, valamint tiszteletben kell tartani a kísértő nélküli gyermekek esetleges különleges befogadási igényeit. A tagállamok azonban létrehozhatnak egy olyan rendszert, amely lehetővé teszi a nemzetközi védelmet kérelmezők kiegyensúlyozott elosztását a területükön.

Fontos, hogy mindig tájékoztassa a hatóságokat arról, hogy hol van a gyermek elhelyezve, és tájékoztassa a menekültügyi hatóságokat, ha a gyermek lakcíme megváltozik. Ez garantálja, hogy az eljárással kapcsolatos kommunikáció ne vesszen el.

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés

Az Ön országába érkező gyermekek fizikai vagy érzelmi problémákkal küzdhetnek a felhalmozódott traumák és a folyamatos szorongás miatt. Ezért különleges gondoskodást igényelnek. A menedékkérő gyermekeknek joguk van az egészségügyi ellátáshoz, beleértve a megelőző egészségügyi ellátást, a mentális egészségügyi ellátást és a pszichoszociális támogatást, valamint a szexuális és reprodukív egészségügyi ellátást.

Az oktatáshoz való hozzáférés

A menedékkérő gyermekek számára ugyanolyan feltételek mellett kell biztosítani az oktatást, mint a hazai gyermekek számára. A tagállamoknak meg kell fontolniuk, hogy a tanköteles korhatáron és a tankötelezettségen túlmenően minden gyermek számára biztosítsák a tanuláshoz való hozzáférést. Önnek mint gyámnak támogatnia kell a gyermeket a megfelelő iskola, szakképzés vagy oktatási lehetőség megtalálásában. Szükség lehet az iskolai hatóságokkal és tanárokkal való kommunikációra.

Élelmiszer, ruházat és egyéb, nem élelmiszer jellegű cikkek és juttatások

Terminológiai magyarázat

Az „élelmiszer” kifejezés magában foglalja az élelmiszereket és az alkoholmentes italokat is. A „ruházat” kifejezés ruházatra és cipőre egyaránt vonatkozik. A „nem élelmiszer jellegű cikkek” kifejezés az élelmiszerektől eltérő alapvető háztartási cikkeket jelenti, ideértve például a személyes tisztálkodási termékeket, a takarító- és mosószereseket, az ágyneműt és a törülközőt. A nem élelmiszer jellegű cikkek magukban foglalják az iskolai eszközöket is.

Az élelmiszer, ruházat és egyéb, nem élelmiszer jellegű cikkek, valamint a napi szükségleteket fedező juttatások a befogadás anyagi feltételeinek alapvető részét képezik.

A gyermekeket élelmiszerrel, ruházattal és egyéb, nem élelmiszer jellegű cikkekkal lehet ellátni természetbeni vagy pénzbeli juttatások vagy utalványok formájában. Ez azt jelenti, hogy

amennyiben az uniós tagállamok és a schengeni társult országok úgy döntenek, hogy a kísérő nélküli gyermekek számára pénzügyi támogatást nyújtanak e költségek fedezésére, ennek a támogatásnak teljes mértékben fedeznie kell az említett tételek költségeit. A nem élelmiszer jellegű cikkek biztosításakor és a biztosított mennyiség meghatározásakor mindig figyelembe kell venni az adott gyermek személyes helyzetét. Előfordulhat például, hogy a gyermek már rendelkezik elegendő ruházati vagy egyéb, nem élelmiszer jellegű cikkel, és ezért nincs szüksége további cikkekre.

Gyámként a gyermek életkorától és érettségétől függően előfordulhat, hogy támogatnia kell a gyermeket a juttatások kezelésében.

Az Ön gyámként betöltött szerepe

Gyámként meg kell győződnie arról, hogy az Ön tagállama tiszteletben tartja-e a befogadási szabályokat, és ha nem, akkor aggályaival az illetékes hatóságokhoz kell fordulnia.

Annak elkerülése érdekében, hogy a gyermeket a kezdeti befogadáskor túl sok információval terhelje, a gyermek igényeit és érettségét figyelembe véve különböző időpontokban és rendszeresen adjon számára tájékoztatást. A kísérő nélküli gyermekeket tájékoztatni kell a befogadásról (pl. házirend, ki mit csinál, kulcsfontosságú munkatársak, panasztételi mechanizmusok), valamint a rendelkezésre álló támogató intézkedésekről. Ezek az intézkedések magukban foglalják a pszichoszociális tanácsadást és a segítségnyújtás különböző formáit. Ilyen például a kísérő nélküli gyermekek támogatása az iskolába járás, az orvosi ellátás, a kulturális közvetítés, a konfliktusmegoldás és a következő lépésekkel kapcsolatos útmutatás terén.

Azt is szem előtt kell tartania, hogy a gyermekek számára biztonsági kockázatot jelenthet a befogadás. Ez azt jelenti, hogy meg kell győződnie arról, hogy a kísérő nélküli gyermek biztonságos helyen tartózkodik. A fizikai biztonságot nyújtó hely nem minősül automatikusan biztonságos helynek; kellő szociális és érzelmi biztonságot is nyújtania kell, amely lehetővé teszi a gyermek megfelelő fejlődését.

Az Európai Bizottság migráns gyermekek védelméről szóló közleménye ⁽³⁶⁾ minden, gyermekekkel foglalkozó szervezet és szerv, többek között a befogadó létesítmények számára is előírja, hogy legyen belső gyermekvédelmi politikájuk. A belső biztonsági vagy gyermekvédelmi politika belső szabályok olyan összessége, amelyből egyértelmű, hogy mit tesz az adott szervezet vagy csoport a gyermekek biztonsága érdekében. Az első felmérést az érkezéskor kell elvégezni, hogy a lehető legjobb szállást találják meg a kísérő nélküli gyermek számára. Az átfogó értékeléseknek folyamatosnak és multidiszciplinárisnak kell lenniük. A hatóságoknak Önt mint gyámot is be kell vonniuk és megfelelően tájékoztatniuk kell. A szállásváltást lehetőség szerint minimálisra kell korlátozni, és csak akkor szabad megtörténnie, ha az a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja ⁽³⁷⁾.

Amennyiben a kísérő nélküli gyermekeket intézményekben szállásolják el, az ilyen létesítményeket a gyermekek különleges szükségleteihez kell igazítani, és a gyermekek

⁽³⁶⁾ Európai Bizottság, [A Bizottság közleménye](#) az Európai Parlamentnek a migráns gyermekek védelméről, 2017. április 12., COM(2017) 211 final.

⁽³⁷⁾ Az RCD 24. cikkének (3) bekezdése.

igényeinek figyelembevételére megfelelően képzett személyzettel kell üzemeltetni. A gyermekek befogadására szolgáló terek kialakításakor figyelembe kell venni a gyermekek életkorát, nemét és sokféleségét, és megfelelő szabadidős és tanulási lehetőségeket kell biztosítani. Önt, mint gyámot tájékoztatni kell az egészségügyi állapotokról, és szükség esetén egészségügyi szakemberrel együtt nyomon kell követnie a gyermek egészségi állapotát. Rendszeres kapcsolatot kell tartania a befogadást végző személyzettel annak érdekében, hogy megértse, ha a gyermeknek különleges szükségletei merülnek fel, és együttesen tudjanak együttműködni ezek kezelése érdekében.

Kapcsolódó kiadványok és eszközök

A kísérő nélküli gyermekek megfelelő életszínvonalának értékeléséhez tanulmányozza az EUAA [Tool for the Assessment of Reception Conditions](#) (Befogadási feltételek értékelésére szolgáló eszközt), valamint a kapcsolódó EASO dokumentumot: [Az EASO útmutatója a kísérő nélküli kiskorúak befogadási feltételeiről: műveleti előírások és mutatók](#), 2018. december

Az EUAA [Let's Speak Asylum portálja](#) – referencia portál az információszoftárok és a menekültügy és befogadás területén kommunikációs és információszoftáratási tevékenységeket tervező szakemberek számára.

A határokon vagy azok közelében lévő létesítményekre vonatkozóan lásd még FRA, [Initial- Reception Facilities at External Borders: Fundamental rights issues to consider](#) (Előzetes befogadó létesítmények a külső határokon: Alapvető jogokkal kapcsolatos megfontolandó kérdések), 2021. március.

3.2. Bevándorlási őrizet

A gyermekeket, beleértve a kísérő nélküli és a szüleiktől elválasztott gyermekeket is, elvileg nem szabad bevándorlással kapcsolatos okokból őrizetbe venni, függetlenül a jogi/ bevándorlási státuszuktól vagy szüleik jogállásától. Az Egyesült Nemzetek Szervezete és az Európa Tanács kezdeményezései a gyermekek bevándorlási őrizetének megszüntetésére irányulnak ⁽³⁸⁾.

A gyermekek őrizetben tartását az uniós jog csak „végső eszközként” határozza meg, és csak kivételes esetekben alkalmazható, ha „kevésbé kényszerítő jellegű alternatív intézkedések alkalmazása nem lenne hatékony” ⁽³⁹⁾. Az RCD kifejezetten a kísérő nélküli gyermekekre utalva kimondja, hogy „kizárólag kivételes körülmények között lehet őrizetbe venni őket. Mindent meg kell tenni az őrizetben tartott, kísérő nélküli kiskorú mielőbbi szabadon bocsátása érdekében” ⁽⁴⁰⁾.

⁽³⁸⁾ FRA, [European legal and policy framework on immigration detention of children](#), 2017. június, 2. fejezet. „The right to liberty and security”.

⁽³⁹⁾ Az RCD 11. cikkének (2) bekezdése.

⁽⁴⁰⁾ Az RCD 11. cikkének (3) bekezdése.

Határozott bizonyítékok támasztják alá, hogy az őrizetben tartás mélyreható és negatív hatással van a gyermekek egészségére és fejlődésére, alááshatja pszichológiai és fizikai jóllétüket, és veszélyeztetheti kognitív fejlődésüket. Az őrizetben tartott gyermekeknél fennáll a depresszió és a szorongás kockázata, és gyakran tapasztalnak a poszttraumás stressz szindrómának megfelelő tüneteket, például álmatlanságot, rémálmokat és ágybavizelést ⁽⁴¹⁾.

Azon kivételes körülmények között, amikor felmerül a gyermekek őrizetben tartására vonatkozó döntés, mindig meg kell vizsgálni az őrizetbe vétel alternatív lehetőségeit, elsőbbséget adva a családalapú alternatív gondozási lehetőségeknek vagy más, az illetékes hatóságok által meghatározott, megfelelő alternatív gondozási intézkedéseknek. Az RCD felsorolja az őrizetbe vétel leggyakoribb, szabadságelvonással nem járó alternatíváit. Ilyen például a hatóságoknál történő rendszeres jelentkezés, pénzügyi biztosíték letétbe helyezése vagy a nemzeti jogban meghatározandó, kijelölt helyen való tartózkodás kötelezettsége ⁽⁴²⁾. A felsorolás nem kimerítő jellegű, és a gyermekek sajátos helyzetét figyelembe véve más alternatívák és személyre szabottabb intézkedések is alkalmazhatók ⁽⁴³⁾.

Ha kivételes esetekben egy gyermeket megfosztanak a szabadságától, a következő biztosítékokat kell tiszteletben tartani ⁽⁴⁴⁾:

- az őrizetbe vételnek a lehető legrövidebb ideig kell tartania ⁽⁴⁵⁾;
- az őrizetbe vételt elrendelő intézkedést írásos formában kell kiadni, és benne fel kell tüntetni az őrizet alapjául szolgáló ténybeli és jogi indokokat ⁽⁴⁶⁾;
- minden erőfeszítést meg kell tenni az őrizetben tartott gyermekek (beleértve a kísérő nélküli gyermekeket is) szabadon bocsátása és megfelelő szálláshelyen való elhelyezése érdekében ⁽⁴⁷⁾;
- az őrizetben tartott gyermekek számára biztosítani kell a szabadidős tevékenységekben történő részvétel lehetőségét – ideértve a koruknak megfelelő játékokat és szabadidős tevékenységeket ⁽⁴⁸⁾;
- az őrizetben tartott gyermekeket soha nem szabad büntetés-végrehajtási intézményben fogva tartani, és a felnőttektől elkülönítve kell elhelyezni őket ⁽⁴⁹⁾;
- az életszínvonalnak a gyermek testi, szellemi, lelki, erkölcsi és szociális fejlődéséhez megfelelőnek kell lennie ⁽⁵⁰⁾;
- az őrizetben tartott gyermekeknek biztosítani kell a hatékony jogorvoslathoz és ingyenes jogi képviselethez való hozzáférést ⁽⁵¹⁾.

⁽⁴¹⁾ Az őrizetben tartás gyermekekre gyakorolt negatív hatásairól bővebben lásd: Inter-Agency Working Group to End Child Immigration Detention (Ügynökségek közötti munkacsoport a bevándorló gyermekek őrizetben tartásának megszüntetésére), *Ending Child Immigration Detention*, 2016 és Alice Farmer, „The impact of immigration detention on children”, *Forced Migration Review*, 44. szám, Refugee Studies Centre, Oxford Department of International Development, University of Oxford, 2013. szeptember

⁽⁴²⁾ Az RCD 8. cikkének (4) bekezdése.

⁽⁴³⁾ Az őrizet alternatíváira vonatkozó példákat és bevált gyakorlatokat lásd az International Detention Coalition Alternatives to Detention (a fogvatartás alternatívái) adatbázisában, amely elérhető a következő címen: <https://database.idcoalition.org/>.

⁽⁴⁴⁾ Az RCD 9–10. cikke.

⁽⁴⁵⁾ Az RCD 11. cikkének (2) bekezdése.

⁽⁴⁶⁾ Az RCD 9. cikkének (2) bekezdése.

⁽⁴⁷⁾ Az RCD 11. cikkének (2) bekezdése.

⁽⁴⁸⁾ Az RCD 11. cikkének (2) bekezdése.

⁽⁴⁹⁾ Az RCD 10. cikkének (3) bekezdése.

⁽⁵⁰⁾ Az RCD 23. cikkének (1) bekezdése.

⁽⁵¹⁾ Az Európai Unió [Alapjogi Chartája](#) 5. cikkének (4) bekezdése, 2012. október 26., 2012/C 326/02.

Ezenkívül külön rendelkezések vonatkoznak a kísérő nélküli gyermekekre:

- mindent meg kell tenni az őrizetben tartott, kísérő nélküli gyermek mielőbbi szabadon bocsátása érdekében ⁽⁵²⁾;
- a gyermekeket lehetőség szerint olyan intézményekben kell elhelyezni, amelyekben a korosztályuk igényeinek megfelelő személyzet és felszereltség áll rendelkezésre ⁽⁵³⁾;
- végül, az őrizetben tartás nem akadályozhatja meg a kérelem benyújtását garantáló törvényes gyám kirendelését ⁽⁵⁴⁾.

Az Ön gyámként betöltött szerepe

Őrizetben tartott gyermekek esetében a gyámok proaktívan támogathatják a gyermeket ügyvéd vagy jogi képviselő kijelölésében. A gyámnak igazolást kell kérnie a hatóságoktól arról, hogy az őrizetben tartási intézkedések elrendelése előtt elvégezték a mindenképp felett álló érdeket meghatározó és az összes releváns körülményt figyelembe vevő, személyre szabott értékelést, és hogy ez az intézkedés a végső megoldás, és nem áll rendelkezésre más alternatív, nem kényszerítő intézkedés.

Önnek mint gyámnak az ügyvéddel vagy jogi képviselővel együtt gondosan értékelnie kell a kísérő nélküli gyermek őrizetben tartására vonatkozó döntéseket, az őrizetben tartás időtartamát, és felül kell vizsgálnia az őrizetben tartás körülményeit és a gyermek jóllétét.

⁽⁵²⁾ Az RCD 9. cikkének (1) bekezdése és 11. cikkének (3) bekezdése.

⁽⁵³⁾ Az RCD 11. cikkének (3) bekezdése.

⁽⁵⁴⁾ Az egyik vonatkozó jogi hivatkozás az RCD preambulumbekkezdéseiben található, amely a kérelmezők befogadására vonatkozó minimumszabályokat határozza meg. Az RCD (9) preambulumbekkezdése hangsúlyozza, hogy a kísérő nélküli kiskorúak számára törvényes gyámot kell kijelölni. Bár ez a hivatkozás nem foglalkozik kifejezetten az őrizetben tartás kérdésével, hangsúlyozza a törvényes gyám kirendelésének fontosságát a gyermek jogainak védelme érdekében.

4. A vizsgálati szakasz

A nemzetközi védelem iránti kérelem nyilvántartásba vételét követően a hatóságok elbírálják a kérelmet. A vizsgálati szakasz célja, hogy megállapítsa, a kérelmező jogosult-e nemzetközi védelemre, vagyis a menekült jogállásra vagy a kiegészítő védelemre, vagy nem.

A vizsgálati szakaszt a lehető leghamarabb, a kérelem benyújtásától vagy a dublini eljárás keretében a kérelmezőnek a felelős tagállamba történő tényleges áthelyezésétől számított 6 hónapon belül le kell zárni. Különleges feltételek mellett a 6 hónapos általános határidő 15 hónapra, 18 hónapra és 21 hónapra meghosszabbítható ⁽⁵⁵⁾.

A vizsgálati folyamat a következő lépésekből áll:

- elfogadhatósági szakasz (nem kötelező);
- személyes meghallgatás;
- döntéshozatal;
- értesítés.

4.1. Elfogadhatósági szakasz (nem kötelező)

Elfogadhatósági szakasz bevezetése nem kötelező.

Az elfogadhatósági szakasz célja annak meghatározása, hogy a kérelmet érdemben vizsgálják-e vagy sem, azaz, hogy a személy miért hagyta el az országát, és miért folyamodott nemzetközi védelemért. Az elfogadhatóság egy előzetes vizsgálat, amelynek célja annak eldöntése, hogy egy kérelem elfogadható-e vagy sem.

A hatóságok öt okból dönthetnek úgy, hogy elfogadhatósági vizsgálatot végeznek ⁽⁵⁶⁾.

- A nemzetközi védelmet már megadták egy másik tagállamban.
- Az első menedék országa ⁽⁵⁷⁾ elve alkalmazandó. Az első menedék országa vagy az az ország, amelyben a kérelmezőnek menekült jogállást adtak, amely még mindig érvényes, vagy egy olyan ország, amelyben a kérelmező megfelelő védelmet élvez, beleértve a *visszaküldéssel* szembeni védelmet is, és feltéve, hogy a kérelmezőt visszafogadják abba az országba.
- A biztonságos harmadik ország elve ⁽⁵⁸⁾ alkalmazandó. A biztonságos harmadik ország olyan ország, amely biztonságos ⁽⁵⁹⁾, és amelyhez a kérelmezőnek – annak ellenére, hogy nem állampolgára – jelentős kapcsolata fűződik.

⁽⁵⁵⁾ Az APD 31. cikkének (3), (4) és (5) bekezdése.

⁽⁵⁶⁾ Az APD 33. cikkének (2) bekezdése.

⁽⁵⁷⁾ Az APD 35. cikke.

⁽⁵⁸⁾ Az APD 38. cikke.

⁽⁵⁹⁾ Az APD 38. cikkének (1) bekezdésében meghatározott kritériumoknak megfelelően.

- A kérelem ismételt kérelem ⁽⁶⁰⁾, amely nem tartalmaz új elemeket vagy megállapításokat.
- A kérelmező egy eltartottja kérelmet nyújtott be, miután kezdetben hozzájárult ahhoz, hogy az ügye az ő nevében benyújtott kérelem részét képezze, és nincs az eltartott személy helyzetére vonatkozó olyan tény, amely a külön kérelmet indokolná.

Az elfogadhatósági vizsgálathoz elfogadhatósági meghallgatásra van szükség ⁽⁶¹⁾, kivéve, ha az ismételt kérelemnek minősül ⁽⁶²⁾. A kérelmezőnek joga van az elfogadhatósági határozattal szemben hatékony jogorvoslathoz ⁽⁶³⁾. Bővebb információért tájékozódjon a nemzeti jogszabályokról.

Az Ön gyámként betöltött szerepe

Gyámként meg kell ismernie a nemzeti jogszabályokat, valamint azt, hogy a jogszabályban meghatározott és az Ön által képviselt gyermekre esetlegesen alkalmazható elfogadhatósági okok fennállnak-e.

Ha elfogadhatósági eljárásra kerül sor, Önnek támogatnia kell a hatóságokat és a gyermeket az eljárás megkönnyítése érdekében. Gyámként meg kell győződnie arról, hogy az elfogadhatósági eljárás során figyelembe veszik-e az Ön által képviselt kísérő nélküli gyermek sajátos körülményeit, valamint a gyermek esetleges különleges szükségleteit, például a meghallgatás meghatározott időpontját, tolmácsolási szolgáltatásokat vagy egyéb szükségleteket.

Ha elfogadhatósági meghallgatásra kerül sor, Ön felkészíti a gyermeket a meghallgatásra, és kellően tájékoztatja a gyermeket ahhoz, hogy a gyermek megértse az eljárás célját, és nyugodt lehessen. Önnek el kell kísérnie a gyermeket a meghallgatásra.

Ezen túlmenően fel kell vennie a kapcsolatot a jogi tanácsadóval, ha már kijelöltek egyet, többek között az esetleges fellebbezéssel kapcsolatban, amennyiben az elfogadhatóságról szóló határozat elutasító.

4.2. A személyes meghallgatás

Személyes meghallgatáshoz való jog

A tisztességes eljárás biztosítása érdekében alapvető fontosságú, hogy a kérelmezőnek lehetősége legyen arra, hogy személyesen és zavartalanul elmagyarázza ⁽⁶⁴⁾, hogy miért kellett elhagynia az országát, és miért nem tud vagy nem akar visszatérni a származási országába vagy a szokásos tartózkodási helye szerinti országba.

⁽⁶⁰⁾ Az APD 33. cikkének (d) pontja.

⁽⁶¹⁾ Az APD 34. cikkének (1) bekezdése.

⁽⁶²⁾ Az APD 42. cikkének (2) bekezdése.

⁽⁶³⁾ Az ADP 46. cikke (1) bekezdése (a) pontjának (ii) alpontja.

⁽⁶⁴⁾ A CRC 12. cikke.

Az APD kimondja, hogy a kérelmezőnek lehetőséget kell adni arra, hogy a kérelmét érdemben megvitató személyes meghallgatáson vegyen részt, mielőtt a hatóságok döntést hoznának a kérelmről ⁽⁶⁵⁾.

A meghallgatás csak nagyon korlátozott körülmények között mellőzhető, vagyis akkor, ha ⁽⁶⁶⁾:

- a hatóságnak elegendő bizonyíték áll rendelkezésére ahhoz, hogy elismerő határozatot hozzon a menekült jogállás tekintetében;
- vagy
- a kérelmező önhibáján kívüli körülmények miatt alkalmatlan vagy nem tud részt venni a meghallgatáson.

A meghallgatást képesített és képzett személyzetnek kell lefolytatnia, szükség esetén tolmács segítségével, és a meghallgatás során figyelembe kell venni a nemi kérdéseket. Ez magában foglalja azt is, hogy a kérelmező kérheti, hogy a kérdező személy és a tolmács vele azonos vagy eltérő nemű legyen. A személyes meghallgatást a titoktartás elvének megfelelően kell lefolytatni ⁽⁶⁷⁾.

A gyermekekkel folytatott megbeszéléseket a gyermekeknek megfelelő módon kell lefolytatni, mivel a gyermekek nem biztos, hogy ugyanúgy meg tudják fogalmazni állításaikat, mint a felnőttek ⁽⁶⁸⁾. Előfordulhat, hogy a gyermek nem maga hozta meg a döntést a származási ország elhagyásáról, és talán nem is érti a körülményeket, hogy miért kellett elhagynia a származási országot. Életkoruktól, háttérüktől és tapasztalataiktól – többek között a traumától – függően a gyermekeknek nehézséget okozhat az átélt dolgok elmesélése. A menekülés során vagy a tranzitországokban szerzett tapasztalataik miatt bizalmatlanok lehetnek a hatóságokkal szemben, vagy félhetnek a hatóságoktól. Mindezek miatt a gyermekek talán nem is tudják, hogy kell-e üldöztetéssel vagy súlyos sérelmekkel számolniuk, ha visszatérnek hazájukba.

Előfordulhat, hogy a hatóságok különböző körülmények között úgy döntenek, hogy felfüggesztik vagy elhalasztják a személyes meghallgatást. Ilyen helyzetek lehetnek többek között a következők:

- több időre van szükség a származási országban uralkodó bizonytalan helyzet miatt, amely várhatóan átmeneti lesz, vagy további dokumentációra van szükség a kérelem elbírálásához;
- a gyermek egészségügyi okok miatt nem tud részt venni a személyes meghallgatáson;
- kommunikációs problémák merülnek fel a tolmáccsal.

Amennyiben a fenti helyzetek bármelyike vagy egyéb indokolt körülmények merülnek fel, az Ön nemzeti hatóságainak bevett gyakorlatával összhangban a meghallgatást átütemezik, és ennek megfelelően értesítik Önt az új időpontról.

⁽⁶⁵⁾ Az APD 14. cikkének (1) bekezdése.

⁽⁶⁶⁾ Az APD 14. cikkének (2) bekezdése.

⁽⁶⁷⁾ Az APD 15. cikkének (2) bekezdése.

⁽⁶⁸⁾ Az APD 15. cikke (3) bekezdésének (e) pontja.

Az Ön gyámként betöltött szerepe

A meghallgatás előtt

A törvény előírja, hogy a meghallgatásra (vagy megbeszélésre) szóló meghívót általában írásban közölik a gyermekkel és a gyámmal. Ha a gyermek mélyen traumatizáltnak tűnik, vagy képtelen kifejezni magát, a meghallgatás káros lehet a gyermek számára, vagy akadályozhatja a felépülését. Ezekben az esetekben a meghallgatást nem szabad megtartani, vagy el kell halasztani addig, amíg a gyermek alkalmas nem lesz a meghallgatásra.

Gyámként javasolhatja a menekültügyi hatóságoknak az eljárás felgyorsítását vagy a személyes meghallgatás elhalasztását. Ezáltal a gyermeknek több ideje lesz pihenni és regenerálódni, valamint felkészülni a meghallgatásra és alkalmazkodni a környezetéhez, mielőtt folytatná az eljárást.

Fontos, hogy segítse a gyermeket a meghallgatásra való felkészülésben, és hogy megértse, mi lehet hasznos a menekülés okaival, az utazással és a személyes történetével kapcsolatban. Mondja el a gyermeknek, hogy a hatóságok milyen típusú információkat fognak kérdezni. Ez magában foglalhat információkat a gyermek útjáról, a menedékkjog iránti kérelem indokairól, arról, hogy ki veszélyezteti őt a származási országban, a családjáról, valamint olyan dolgokról, amelyekről nehéz beszélni, például traumatikus helyzetek átéléséről vagy tanúként való meg tapasztalásáról, valamint egészségügyi vagy pszichológiai problémákról.

Miután a gyermek megértette, hogy miről szól a meghallgatás, fontos megvizsgálni, hogy a gyermeknek van-e lehetősége arra, hogy biztonságosan összegyűjtse a hiányzó információkat vagy a kérelmét alátámasztó potenciális dokumentumokat anélkül, hogy veszélybe sodorná magát. Önnek fel kell mérnie, hogy biztonságos-e és a gyermek mindenek felett álló érdeke-e a származási országban élő családtagokkal való kapcsolatfelvétel. Lehetőségük lehet arra, hogy dokumentumokat küldjenek postai úton, vagy egyszerűen csak támogassák a gyermeket abban, hogy bizonyos eseményekre vagy tényekre vonatkozó időpontokkal kapcsolatos információkat gyűjtsön/megerősítsen, amelyeket fontos lehet megosztani a hatóságokkal.

Ezenkívül el kell magyaráznia a gyermeknek, hogy miként zajlik a meghallgatás, hol és hogyan lehet eljutni a helyszínre, milyen a helyiségek elrendezése, kik lesznek jelen a meghallgatás alatt, mennyi ideig fog tartani, mit várnak el a gyermektől, milyen öltözködési szabályokat kell betartani és minden egyéb szempontot. Válaszoljon a gyermek minden felmerülő kérdésére.

A meghallgatás során

Gyámként a következő szempontokat kell figyelembe vennie a meghallgatás során.

- A meghallgatások nem nyilvánosak. Természetesen Önnek mint gyámnak jelen kell lennie a gyermekkel folytatott meghallgatás során. A meghallgatáson tolmács lesz jelen, aki beszéli a benyújtási szakaszban megjelölt nyelvet, és tolmácsolja az elhangzottakat.

- Önnek kulcsszerepe van abban, hogy a kérdező figyelembe vegye a gyermek mindenképp felett álló érdekét. A gyermeknek nyugodtnak kell lennie. Az illetékes ügyintéző és tolmács hozzáállásának különösen proaktívnak és empatikusnak kell lennie.
- Az információkat és kérdéseket egyszerűen, érthetően és világos módon kell megfogalmazni. Meg kell erősíteni, hogy a gyermek megértette-e az elhangzottakat, mivel előfordulhat, hogy egyes gyermekek félnek a hatósági személyektől, nem mernek kérdezni, vagy életkoruk, kulturális háttérük vagy pszichológiai állapotuk miatt nem ismerik be, hogy nem értik az elhangzottakat.
- Magyarázza el a gyermeknek és emlékeztesse arra (a gyermek számára érthető módon), hogy a meghallgatásokra a titoktartás elve vonatkozik, és gondosan magyarázza el a titoktartás korlátozását és a kivételeket.
- Azokban az esetekben, amikor a gyermek traumát élt át, előfordulhat, hogy nem hajlandó vagy nem képes kifejezni érzéseit vagy megosztani történetét. Szakértő kérdezőbiztosokat kell keresni, akik alternatív módszereket alkalmaznak, és tanácsot adnak, vagy a gyermeket a megfelelő támogatáshoz irányítják. A meghallgatás elhalasztását kérheti, ha egészségügyi aggályok merülnek fel, amelyeket igazolni kell, vagy egyéb súlyos okok miatt.
- A gyermek életkorához és érettségi szintjéhez igazodó, a gyermekeknek megfelelő kérdezési technikákat kell alkalmazni.
- Biztosítsa a gyermekek számára a kérdésfeltevés jogát és kérje beleegyezésüket, mielőtt az információkat más szereplőkkel megosztják, például az ügyük más szolgálatokhoz való továbbítása érdekében.
- Azokban az esetekben, amikor a gyermeket Önön mint gyámon kívül egy megbízható felnőtt is elkísérheti a meghallgatásra, a gyermeknek kell kiválasztania a személyt, és bele kell egyeznie a jelenlétébe.
- Ha a gyermek kívánja, a gyermek meghallgatását lehetőség szerint a gyermekével azonos vagy különböző nemű ügyintézőnek és tolmácsnak kell lefolytatnia. Ennek érdekében a gyermeket tájékoztatni kell erről a lehetőségről, és azt fel kell ajánlani neki.
- Ha a gyermek sajátos körülményei vagy szükségletei miatt (iskolai vagy szakképzési vizsgák időszaka vagy a gyermek számára különösen stresszes időszak) a meghallgatást nem lehet lefolytatni, vagy azt át kell ütemezni/módosítani kell. Minden erőfeszítést meg kell tenni annak érdekében, hogy a meghallgatás a gyermek igényeihez igazodjon.
- Segítsen a kérdezőbiztosoknak és tolmácsoknak azonosítani és használni a fogyatékkal élő gyermekekkel való kommunikáció legmegfelelőbb módszereit, kiemelten kezelve a befogadást és az akadálymentességet.

A meghallgatás rögzítésekor

Minden egyes személyes meghallgatásról jegyzőkönyv készül ⁽⁶⁹⁾, hogy a tagállam további vizsgálat céljából hozzáférhessen a kérelmező nyilatkozataihoz, de a tisztességesség, a hatékonyság és az objektivitás biztosítása érdekében is.

A jegyzőkönyv két különböző formában készülhet ⁽⁷⁰⁾:

- észletes jelentés, amely tartalmazza az összes lényeges elemet;
vagy
- szó szerinti átirat.

Emellett a tagállamok a személyes meghallgatásról audio(vizuális) felvételt is készíthetnek. A személyes meghallgatásról készült jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a kérelmező minden adatát és nyilatkozatát, és objektívnek, semlegesnek és pártatlannak kell lennie.

Önt és a gyermeket is tájékoztatni kell a jelentés vagy átirat tartalmáról (szükség esetén tolmács segítségével), és lehetőséget kell biztosítani arra, hogy észrevételeket tegyen (pl. a személyes meghallgatás végén), mielőtt a jegyzőkönyv megerősítésére kéri ⁽⁷¹⁾.

A nemzeti környezettől függően a gyámnak engedélyezhetik, hogy a személyes meghallgatás végén észrevételeket/ megjegyzéseket tegyen. Tájékozódjon nemzeti jogszabályaiból, hogy ez az Ön nemzeti környezetében is így van-e, és szükség esetén használja ki ezt a lehetőséget.

A meghallgatás után

Gyámként találkoznia kell a gyermekkel a meghallgatás után, hogy megbeszélje vele, hogyan érezte magát a gyermek a meghallgatáson, képes volt-e minden lényeges információt megosztani, vagy vannak-e olyan további szempontok, amelyeket a gyermek úgy érez, hogy nem tudott megosztani. Gyámként kérheti a gyermek hozzájárulását ahhoz, hogy a hatóságokat tájékoztassa az esetlegesen kapott új információkról.

Tájékoztassa a gyermeket a határozat meghozatalának várható várakozási idejéről. A határozat lehetséges következményeit is magyarázza el a gyermeknek. Ez segít a gyermeknek abban, hogy kezelni tudja elvárásait, és felkészülten várja a határozat közlését. A gyermeknek tisztában kell lennie azzal, hogy elutasítás esetén az APD-ben meghatározott határidőn belül kell a fellebbezést benyújtania.

⁽⁶⁹⁾ Az APD 17. cikke.

⁽⁷⁰⁾ Az APD 17. cikkének (2) bekezdése.

⁽⁷¹⁾ Az APD 17. cikkének (3) bekezdése.

4.3. Határozathozatali folyamat és értesítés

A kérelem megfelelő megvizsgálását követően az eljáró hatóság köteles érdemi határozatot hozni a kérelemről, amely a nemzetközi védelem megadásához (menekült jogállás vagy kiegészítő védelmi jogállás) vagy elutasító határozathoz (elfogadhatatlanság, elutasítás vagy kizárás) vezethet.

A kérelem elbírálása

A vizsgálatot tárgyilagosan, pártatlanul és egyénileg kell elvégezni és lefolytatni ⁽⁷²⁾.

Az elbírálás a gyermek (szóbeli és írásbeli) nyilatkozatai és a rendelkezésre álló dokumentumok, valamint a származásiország-információk ⁽⁷³⁾ és esetlegesen egyéb bizonyítékok (pl. szakértői jelentések, orvosi és pszichológiai jelentések) alapján történik. A származásiország-információk a hontalan kérelmezők származási országára vagy szokásos tartózkodási helyére, valamint a tranzit- vagy visszatérési országokra vonatkozó információkra, valamint az adott országban vagy országokban egy adott időpontban fennálló társadalmi-gazdasági, jogi, politikai, emberi jogi, konfliktus- és humanitárius helyzetre vonatkoznak. A hatóságok felhasználhatják a gyermek nyilatkozatainak megerősítésére vagy megcáfolására.

A határozatok típusai

A nemzetközi védelem iránti kérelemről szóló elsőfokú határozat vagy:

- menekült jogállás megadására;
- kiegészítő védelem nyújtására;
- a kérelem elutasítására irányul.

Az eljáró hatóság először mindig azt vizsgálja meg, hogy a kérelmező jogosult-e menekült jogállásra, és ha nem, akkor jogosult-e kiegészítő védelemre ⁽⁷⁴⁾.

A nemzeti jogszabályoktól függően az eljáró hatóság a humanitárius okokon alapuló nemzeti védelem más formáját is elismerheti.

Értesítés a határozatról

A gyermeket a határozatról észszerű időn belül ⁽⁷⁵⁾ és olyan nyelven kell értesíteni, amelyet megért vagy észszerűen feltételezhető, hogy megért ⁽⁷⁶⁾. Előfordulhat, hogy az értesítést Önnek, mint a gyermek gyámjának küldik meg.

A határozat formája

A határozatok egyénileg ⁽⁷⁷⁾ és mindig írásban ⁽⁷⁸⁾ kerülnek meghozatalra.

⁽⁷²⁾ Az ADP 10. cikke (3) bekezdésének (a) pontja.

⁽⁷³⁾ Az EUAA származásiország-információkra vonatkozó jelentései a következő címen érhetők el: <https://coi.europa.eu/>.

⁽⁷⁴⁾ Az APD 10. cikkének (2) bekezdése.

⁽⁷⁵⁾ Az APD 12. cikke (1) bekezdésének (e) pontja.

⁽⁷⁶⁾ Az APD 12. cikke (1) bekezdésének (f) pontja.

⁽⁷⁷⁾ Az APD 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja, az APD 11. cikkének (3) bekezdésében meghatározott lehetséges kivétellel.

⁽⁷⁸⁾ Az APD 11. cikkének (1) bekezdése.

Ha a határozat elutasító, vagy kiegészítő védelmet biztosít (tehát elutasította a menekült jogállás iránti kérelmet), akkor a határozatnak a következőket kell tartalmaznia:

- a határozat ténybeli és jogi indoklását;
- írásos utasításokat és eljárási lépéseket a határozat megfellebbezésének módjára vonatkozóan ⁽⁷⁹⁾.

Az elsőfokú határozatot követő lépések

Ha a határozat menekült jogállást vagy kiegészítő védelmet biztosít, a gyermek számos joggal rendelkezik, és ez hatással lehet a gyermek lakhatására és egyéb jogosultságaira ⁽⁸⁰⁾.

Ha a határozat elutasító, a gyermeknek joga van fellebbezni a határozat ellen ⁽⁸¹⁾. A gyermek fellebbezhet a kiegészítő védelmet megadó határozat ellen is, ha úgy véli, hogy menekült jogállást kellett volna kapnia.

Az Ön gyámként betöltött szerepe

Miután a határozatot megküldték Önnek és a gyermeknek, Önnek el kell kísérnie a gyermeket, hogy a határozat közlése a lehető leggyorsabban legyen. Először is találkoznia kell a gyermekkel, hogy együtt olvassák el a határozatot, és elmagyarázza neki az összes következményt.

Ha a határozat pozitív, és megadja a menekült jogállást vagy a kiegészítő védelmet, megbeszéljük, hogy ez milyen következményekkel járhat a gyermekre nézve, például, hogy kell-e változtatni a lakhatásán.

A nemzeti körülményektől függően előfordulhat, hogy a továbbiakra más gyámot jelölnek ki, és Ön már nem fogja képviselni a gyermeket. Ebben az esetben ügyeljen arra, hogy a gyermekkel egyetértésben minden információt átadjon az új gyámnak.

Minden gyermek számára hosszú távú terv szükséges a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgáló „tartós megoldáshoz”. Egy ilyen megoldásnak figyelembe kell vennie a gyermek azonnali és hosszú távú szükségleteit, de az adott gyermek sajátos helyzetére vonatkozó megfontolások teljes spektrumát is mérlegelnie kell. Például, ha a gyermek megkapja a menekült jogállást, a gyermek mindenek felett álló érdeke lehet, hogy családegyesítési kérelmet nyújtson be. A családegyesítés révén a gyermek kérelmezheti a szüleivel való újraegyesítést és elhozattathatja őket oda, ahol a gyermek tartózkodik. Biztosítsa, hogy ügyvéd nyújtson segítséget a családegyesítési kérelemben.

Gyámként Önnek részt kell vennie minden olyan döntésben, amelyet a hatóságok az Ön által képviselt gyermekek életével kapcsolatban hoznak. Gondoskodnia kell arról, hogy a gyermekekkel egyeztessenek, és részt vegyenek a jövőjükkel kapcsolatos döntések meghozatalában.

⁽⁷⁹⁾ Az APD 11. cikkének (2) bekezdése.

⁽⁸⁰⁾ EUAA-FRA, [Practical Tool for Guardians – Introduction to international protection](#) (Gyakorlati eszköz gyámok számára – Bevezetés a nemzetközi védelembe), 2023.

⁽⁸¹⁾ Az APD 46. cikke.

Ha a határozat elutasító, akkor támogatnia kell a gyermeket abban, hogy végigmenjen ezen a nehéz folyamaton. Az elutasító határozat a gyermek számára a csalódás és a reményvesztettség pillanata lesz. Legyen türelmes és empatikus, és mutasson megértést. Biztosítania kell a gyermek biztonságát, és meg kell akadályoznia, hogy a frusztráció következtében a gyermek bármilyen kockázatot vállaljon, például kábítószerrel használjon vagy bűncselekményekbe keveredjen. A gyermeknek pszichológiai támogatásra lehet szüksége, és segítenie kell neki a mentális egészségügyi szolgáltatások elérésében.

Elutasító határozat esetén a gyermek azt is fontolóra veheti, hogy eltűnik, és megpróbál egy másik országba eljutni. El kell magyaráznia egy ilyen döntés összes kockázatát, valamint a jogi következményeket.

Ha a határozat elutasító, vagy kiegészítő védelmet biztosít, de nem menekült jogállást, Ön és a gyermek az ügyvéd támogatásával fellebbezhet a határozat ellen. A hatékony jogorvoslatokat lásd az [„5. Fellebbezés elutasító határozat ellen”](#) című fejezetben.

5. Fellebbezés elutasító határozat ellen

A kérelmezőnek joga van fellebbezni a kiegészítő védelmet megadó határozat ellen (mivel ez a határozat a menekült jogállás megadásának elutasítását jelenti), valamint az elsőfokú elutasító határozat ellen ⁽⁸²⁾, azaz:

- **elutasító** határozat: olyan határozat, amely szerint a gyermek történetében nincs megalapozott indok a menekült jogállás megadására;
- **kizáró határozat:** ha a hatóságok arra a következtetésre jutottak, hogy komoly okok alapján feltételezhető, hogy a gyermek – aki elérte a büntethetőségi korhatárt – például háborús bűncselekményt vagy súlyos, nem politikai bűncselekményt követett el azon az országon kívül, ahol a gyermek menedéket kér (vagy kiegészítő védelem esetén, hogy veszélyt jelent a közösségre vagy a tagállam biztonságára) ⁽⁸³⁾.
- a kérelmet elfogadhatatlannak minősítő **határozat**, a „[4.1 Elfogadhatósági szakasz \(nem kötelező\)](#)” című szakaszban részletezettek szerint.

A hatékony jogorvoslat bíróság előtti fellebbezés formájában történik. A fellebbezést meghatározott határidőn belül kell benyújtani, ezt a határidőt és a kapcsolódó szabályokat a nemzeti jog határozza meg, a határozatnak tartalmaznia kell a hatékony jogorvoslathoz való hozzáférés eljárásának gyakorlásához szükséges valamennyi információt.

A jogorvoslat a tények és a jogi kérdések teljes körű vizsgálatát írja elő, beleértve adott esetben a nemzetközi védelem szükségességének vizsgálatát is. A kérelmező számára kulcsfontosságú garancia a tisztességes és nyilvános meghallgatáshoz való jog ⁽⁸⁴⁾.

A tagállamoknak észszerű határidőket és egyéb szükséges szabályokat kell megállapítaniuk a kérelmező számára a hatékony jogorvoslathoz való jogának gyakorlása érdekében ⁽⁸⁵⁾. Az alkalmazandó határidők és egyéb részletek ellenőrzése érdekében tájékozódjon a nemzeti jogszabályokból.

A tagállamok kötelesek biztosítani, hogy kérésre ingyenes jogi segítségnyújtás és képviselőt álljon rendelkezésre a fellebbezési szakaszban ⁽⁸⁶⁾.

⁽⁸²⁾ Az APD 46. cikke.

⁽⁸³⁾ A menekült jogállás és a kiegészítő védelem kizáró okai a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i [2011/95/EU](#) európai parlamenti és tanácsi irányelvben (átdolgozás) (HL L 337., 2011.12.20.) meghatározottak szerint hasonlóak, és az ENSZ 1951. évi Közgyűlésének [a menekültek helyzetére vonatkozó egyezménye](#) (Genf, 1951. július 28., Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Gyűjteménye, 189. kötet, 137. o.) 1F. cikkének rendelkezéseiből, valamint a [menekültek jogállásáról szóló jegyzőkönyvből](#) (1967. január 31., Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Gyűjteménye, 606. kötet, 267. o.) származnak. Meg kell azonban jegyezni, hogy a menekült jogállás (12. cikk) és a kiegészítő védelem (17. cikk) 2011/95/EU irányelvben meghatározott kizáró okai nem teljesen azonosak. Az irányelv 17. cikkének (1) bekezdése mellőzi a súlyos bűncselekmények egyes követelményeit (17. cikk (1) bekezdésének b) pontja), a kiegészítő védelem esetén pedig további kizáró okokat vezet be (17. cikk (1) bekezdésének d) pontja és 17. cikk (3) bekezdése). További útmutatásért lásd: [EASO gyakorlati útmutató: Kizárás](#), 2017. január

⁽⁸⁴⁾ Az [Európai Unió Alapjogi Chartájának](#) 47. cikkében (2012. október 26., 2012/C 326/02) és az Európa Tanács 11. és 14. jegyzőkönyvvvel módosított, [European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms](#) (az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményének) 6. cikkében (1950. november 4., ETS 5) foglaltak szerint.

⁽⁸⁵⁾ Az APD 46. cikkének (4) bekezdése.

⁽⁸⁶⁾ Az APD 20. cikke.

Az Ön gyámként betöltött szerepe

Gyámként, a gyermek nemzetközi védelem iránti kérelmére vonatkozó elutasító határozat esetén Önnek kell gondoskodnia arról, hogy a gyermek megfelelő támogatásban részesüljön.

A fellebbezést meghatározott határidőn belül kell benyújtani, **és gyámként figyelnie kell ezekre a határidőkre.**

Az Ön, mint gyám felelőssége a fellebbezési szakaszban a következő elemeket foglalja magában.

- Gondoskodjon ügyvéd kirendeléséről (ha korábban még nem történt meg), és beszélje meg a gyermekkel és az ügyvéddel a fellebbezést kiegészítő további információkat. Jó gyakorlat, ha a gyám jelen van a gyermek és az ügyvéd közötti első találkozókon.
- Beszélje meg a gyermekkel és az ügyvéddel, hogy milyen további információkkal lehetne kiegészíteni a fellebbezést; támogassa a gyermeket a dokumentumok felkutatásában vagy a családdal való kapcsolatfelvételben, ha az biztonságos és a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja.
- Győződjön meg arról, hogy az ügyvéd megfelelően követi az ügyet és betartja az összes határidőt.
- Kövesse nyomon a gyermeket, hogy megbizonyosodjon arról, hogy megválaszolta az esetlegesen felmerülő kérdéseket, vagy foglalkozzon a gyermek esetleges problémáival.

6. Mit tehet, ha valami nem a várakozásainak megfelelően alakul?

Előfordulhatnak olyan helyzetek, amikor a helyzet nem a várt módon alakul. Előfordulhat, hogy a gyermek kihívást jelentő viselkedést mutat, és nehézkes lehet a kommunikáció a gyermekkel. A személyes meghallgatás késhet, vagy a gyermeknek más, az egészségével, védelmével vagy biztonságával kapcsolatos azonnali szükségletei vannak, amelyek befolyásolhatják a meghallgatás vagy a gyermekkel való munka időzítését.

Emlékeztető

A gyerekek összességében nagyon találékonyak és rugalmasak. Empátiával és támogatással a gyermekek számos kihívást le tudnak küzdeni. Ha napi rutint és értelmes tevékenységeket biztosítunk számukra, beleértve az oktatást, a szakképzést vagy a munkát (életkortól függően), amíg a kérelmükről szóló határozatra várnak, az nagyban javíthatja jó közérzetüket, ami szükséges ahhoz, hogy biztosított legyen az eljárásokban való érdemi együttműködésük.

Kapcsolódó források

FRA e-tanulási tanfolyamok, 2022, elérhető a következő címen: <https://e-learning.fra.europa.eu/>

Az alábbiakban néhány gyakori helyzetet talál, és azt, hogy Ön mint gyám mit tehet ezek kezelésére.

A gyermek bizalmatlansága a hatóságokkal és a gyámmal szemben

Egyes gyermekek természetüknél fogva veszélyeztetettebbek relatív éretlenségük, függetlenségük hiánya és fejlődési szükségleteik miatt. Más gyermekek az élettapasztalataiknak köszönhetően gyorsan érnek, és sok szempontból rugalmasak. Előfordulhat, hogy a gyerekek nem bíznak az emberekben, és ez nagyban függ a háttérüktől és személyes tapasztalataiktól, különösen azoktól, amelyeket a menekülés során elszenvedtek, beleértve a traumákat is.

Az egy országból egy másikba menekülő gyermekek élettapasztalataik miatt bizalmatlanabbá válhatnak a felnőttekkel szemben. Az a tény, hogy a gyermeknek egyedül kellett meg tapasztalnia a származási országból való menekülést és a migrációs folyamatot, erős negatív hatással lehet a gyermek jóllétére. A szülői támogatás vagy gondozók hiánya ebben az érzelmileg és fizikailag megterhelő időszakban különösen kiszolgáltatottá teszi a gyermekeket.

Az Európába érkező gyermekek gyakran nemcsak a származási országban, hanem a menekülés során és a megérkezésükkor is traumát és erőszakot éltek át. Egyesek a múltban negatív tapasztalatokat is szerezhettek hatóságokkal, vagy olyan emberekkel kapcsolatban, akiket tekintélyt parancsoló pozícióban lévőnek vélték. Ezért nehezen hiszik el, hogy vannak olyan tisztviselők, akik törődnek velük. Fontos, hogy ne vegye magára, és ne sértődjön meg, ha távolságtartóan vagy ridegen reagálnak Önre. Előfordulhat, hogy a múltbeli tapasztalataik miatt nehezen tudják kezelni az olyan érzelmeket, mint a félelem, a düh vagy a szomorúság.

A gyerekek különböző módon mutathatják ki frusztrációjukat, félelmüket és szorongásukat. Míg egyesek agresszívnek tűnnek, mások visszahúzódnak és nem hajlandók részt venni az eseményekben. Tény, hogy a legtöbb esetben ezek a tapasztalt abnormalis eseményekre adott normális reakciók.

A gyermekkel való bizalmi és pozitív kapcsolat kialakítása kulcsfontosságú az érdemi támogatás biztosításához. Ez időbe telik. Az is fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó többi szakember pozitív kapcsolatot alakítson ki vele. A pozitív kapcsolat kialakításához elengedhetetlen a gyermek véleményének, erősségeinek, szükségleteinek és céljainak megértése és tiszteletben tartása. Ez a bizalomra épülő viszony segít Önnek és más hatóságoknak abban, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekének megfelelően hozzák meg a döntéseket. Ha lehetővé tesszük a gyermek számára, hogy a döntések meghozatalában való részvétele révén felelősnek érezze magát, az ösztönzi részéről a nagyobb elkötelezettséget.

Szerhasználat

Egyes gyermekek nehezen tudnak megbirkózni a jelen valóságukkal, mivel elszakadtak a családjuktól, vagy elvesztették néhány családtagjukat. Lehet, hogy nehezen viselik az új európai életmódot és a szociális háló(k) elvesztését. Előfordulhat, hogy nehezen tudnak megbirkózni a traumával és azzal a ténnyel, hogy nem valósulnak meg az iskolába járásról, munkáról és pénzkeresésről szőtt álmaik.

Kábítószer- vagy alkoholfogyasztásra utaló jel lehet, ha a gyermek már nem jelenik meg a találkozókon, visszahúzódnak, csendesnek, álmosnak vagy éppen ellenkezőleg, izgatottnak, könnyen ingerelhetőnek és/vagy a szokásosnál agresszívabbnak tűnik. További jel lehet a higiénia hiánya, vagy az alvási és étkezési szokások megváltozása. Ha látja, hogy a gyermek megváltozott, vagy észrevette, hogy kábítószerrel használ, szakítson időt arra, hogy beszéljen vele, és folytassa a bizalmi kapcsolat kialakítását. Támogathatja a gyermeket abban is, hogy kapcsolatba lépjen a kábítószer-fogyasztással foglalkozó szolgálatokkal.

Az emberkereskedelem és az eltűnés veszélye

A gyermekeket, köztük a kísérő nélküli és a szüleiktől elválasztott gyermekeket nagyobb mértékben fenyegeti az emberkereskedelem veszélye. Gyámként Ön abban a helyzetben van, hogy kezdeményezheti és elősegítheti az illetékes hatóságoknál a képviselt gyermek sajátos helyzetének értékelését. Ennek az értékelésnek ki kell térnie arra, hogy a gyermeknél az Ön gondozásába kerülését követő napokban fennáll-e az eltűnés veszélye. A kockázatértékelésnek meg kell határoznia a közvetlen biztonsági kockázatokat, valamint a

gyermek biztonságát fenyegető veszélyeket, és azt, hogy hogyan lehet ezeket a kockázatokat csökkenteni, például a gyermek védett helyre vagy hasonló intézménybe történő utalásával.

A gyermekvédelmi szervezetek és a gyermekvédelmi szakértelemmel rendelkező nemzetközi szervezetek és civil társadalmi szervezetek együttműködése és bevonása szükség esetén megkönnyíti a gyermek hozzáférését a megfelelő szolgáltatásokhoz és támogatáshoz.

A gyermek eltűnése esetén az Ön, mint gyám felelőssége, hogy a lehető leghamarabb értesítse a bűnüldöző hatóságokat. Emellett a nemzeti hatóságok nyilvántartásba vehetik az eltűnést a megfelelő nemzetközi és nemzeti adatbázisokban, többek között az (EU) 2018/1862 rendelettel ⁽⁸⁷⁾ létrehozott Schengeni Információs Rendszerben (SIS), az Interpol közleményeiben és a nemzetközi és szervezett bűnözés elleni uniós ügynökség (Europol) adatbázisában. Amennyiben valószínűsíthető, hogy az eltűnt gyermek átlépte a határt, a bűnüldöző tisztviselőknek figyelmeztető jelzést kell bevezetniük a Schengeni Információs Rendszerbe.

A Schengeni Információs Rendszer lehetővé teszi a tisztviselők számára, hogy ne csak „reaktív” figyelmeztető jelzéseket adjanak meg az eltűnt gyermekekről, hanem „preventív” figyelmeztető jelzéseket is bevigyenek a rendszerbe különböző helyzetekre, például a következőkre vonatkozóan:

- olyan gyermekek, akiknél fennáll a veszélye, hogy az egyik szülő, családtag vagy gyám jogellenesen elviszi őket;
- olyan gyermekek, akiknél fennáll a veszélye, hogy jogellenesen külföldre viszik őket, vagy akiket meg kell akadályozni az utazásban, hogy megvédjék őket annak kockázatától, hogy emberkereskedők kezébe kerüljenek vagy attól, hogy fegyveres konfliktusban való aktív részvételre kényszerítsék őket.

Kapcsolódó videó

EUAA, [Animation on safety rules for accompanied and unaccompanied children](#) (Animáció a kísért és kísértő nélküli gyermekekre vonatkozó biztonsági szabályokról), 2023.

⁽⁸⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2018/1862 rendelete](#) (2018. november 28.) a rendőrségi együttműködés és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén a Schengeni Információs Rendszer (SIS) létrehozásáról, működéséről és használatáról, a 2007/533/IB tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1986/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 2010/261/EU bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2018.12.7.).

1. melléklet: További források

EUAA

A menekültügyi eljáráshoz való hozzáférés és nyilvántartásba vétel

- EUAA, [Practical Guide on Information Provision in the asylum Procedure](#) (Gyakorlati útmutató a menekültügyi eljárásban történő információnyújtásról), 2023. február.
- EASO, [Gyakorlati útmutató a nyilvántartásba vételről – Nemzetközi védelem iránti kérelmek benyújtása](#), 2021. december.

A kérelem kivizsgálása

- EUAA, [Practical Guide on Political Opinion](#) (Gyakorlati útmutató a politikai nézetekkel kapcsolatban), 2022. december.
- EUAA, [Practical Guide – Interviewing applicants with religion-based asylum claims](#) (Gyakorlati útmutató – A vallási alapon menedékjogot kérő kérelmezők meghallgatása), 2022. november.
- EASO, [Gyakorlati útmutató a meghatározott társadalmi csoporthoz tartozásról](#), 2020. március.
- EASO, [Gyakorlati útmutató: Nemzetközi védelemre való jogosultság feltételei](#), 2018. április.
- EASO, [Gyakorlati útmutató: Bizonyítékok értékelése](#), 2015. március.
- EASO, [Gyakorlati útmutató: Személyes meghallgatás](#), 2014. december.

Gyermekekkel kapcsolatos segédanyagok

- EASO animációk:
 - [Age assessment for children](#) (Életkor-meghatározás gyermekek számára), 2021.
 - [Age assessment for practitioners](#) (Életkor-meghatározás szakemberek számára), 2020.
- EASO, [Gyakorlati útmutató a gyermek menekültügyi eljárásokban érvényesítendő, mindenek felett álló érdekéről](#), 2019.
- EASO, [Practical Guide on Family Tracing](#) (Gyakorlati útmutató a családtagok felkutatásáról), 2016. március.
- EUAA-FRA, Gyakorlati eszközök gyámoknak sorozat a következő témákban:
 - [Átmeneti védelem az Ukrajnából menekülő kísérő nélküli kiskorúak számára](#), 2022. november;
 - [introduction to international protection](#) (bevezetés a nemzetközi védelembe), 2023. október;
 - [transnational procedures](#) (transznacionális eljárások), 2023.

Befogadás

- EUAA, [Let's Speak Asylum](#), 2023.
- EASO, [Útmutató a kísértől nélküli kiskorúak befogadási feltételeiről: műveleti előírások és mutatók](#), 2018. december.

FRA

FRA, [Guardianship for unaccompanied children - A manual for trainers of guardians](#) (Gyámság a kísértől nélküli gyermekek számára – Kézikönyv a gyámok oktatói számára), 2023. március 1.

FRA, [Kézikönyv a gyermek jogaira vonatkozó európai jogról – 2022-es kiadás](#), 2022. április 13.

FRA e-tanulási anyagok, 2022, elérhető az alábbi címen: <https://e-learning.fra.europa.eu/>.

FRA, [Guardianship systems for unaccompanied children in the EU: developments since 2014](#) (A kísértől nélküli gyermekek gyámsági rendszerei az EU-ban: fejlemények 2014 óta), 2022. február 15.

FRA, [Initial-Reception Facilities at External Borders: Fundamental rights issues to consider](#) (Előzetes befogadásra szolgáló létesítmények a külső határokon: Alapvető jogokkal kapcsolatos megfontolandó kérdések), 2021. március.

FRA és az Európa Tanács, [Fundamental rights of refugees, asylum applicants and migrants at the European borders](#) (A menekültek, menedékkérők és migránsok alapvető jogai az európai határokon), 2020.

FRA, [Kézikönyv a menekültügyre, határookra és bevándorlásra vonatkozó európai jogról – 2020. évi kiadás](#), 2020. december 17.

FRA, [Tájékoztatáshoz való jog – kalauz az Eurodac rendszerbe ujjlenyomatokat küldő hatóságok részére](#), 2019. december.

FRA, [Age assessment and fingerprinting of children in asylum procedures – Minimum age requirements concerning children's rights in the EU](#) (A gyermekek életkorának meghatározása és ujjlenyomattétel a menekültügyi eljárásokban – A gyermekek jogaira vonatkozó minimális életkor az EU-ban), 2018.

FRA és az Európai Bizottság, [Guardianship for children deprived of parental care](#) (Gyámság a szülői felügyelet nélkül maradt gyermekek számára), 2014. június 26.

Európai Gyámügyi Hálózat

Európai Gyámügyi Hálózat, [7 EGN Standards for the delivery of guardianship to unaccompanied children](#) (Hét EGN-szabvány a kísértől nélküli gyermekek gyámságának ellátására), 2022.

Európai Gyámügyi Hálózat, [Children on the Move – A guide to working with unaccompanied children in Europe](#), 2021. február.

Európai Gyámügyi Hálózat, [Pilot Assessment System for Guardianship](#) (A gyámság kísérleti értékelési rendszere), 2019. szeptember.

UNHCR

UNHCR, [Technical Guidance: Child friendly procedures](#) (Technikai útmutató: Gyermekbarát eljárások), 2021.

UNHCR, [Best Interests Procedure Guidelines: Assessing and determining the best interests of the child](#) (A mindenek felett álló érdekeket szolgáló eljárásra vonatkozó iránymutatások: A gyermek mindenek felett álló érdekének értékelése és meghatározása), 2021. május.

UNHCR, [Guidelines on International Protection No. 8: Child Asylum Claims under Articles 1\(A\)2 and 1\(F\) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#) (8. számú nemzetközi védelmi iránymutatás: Gyermekek által benyújtott menedékkérelmek a menekültek jogállásáról szóló 1951. évi egyezmény 1A. cikkének 2. pontja és 1F. cikke és/vagy az 1967. évi jegyzőkönyv alapján), 2009. december 22., HCR/GIP/09/08.

Nemzetközi Migrációs Szervezet

Nemzetközi Migrációs Szervezet, [Caring for unaccompanied migrant children – A foster carer training manual](#) (Gondoskodás kísérő nélküli migráns gyermekekről – Kézikönyv nevelőszülői képzéshez), 2022.

Nemzetközi Migrációs Szervezet, „Emberkereskedelem: Védelem és segítségnyújtás az áldozatoknak”. Az [E-Campus](#) elérhető, önállóan ütemezhető e-tanulási tanfolyam.

Európa Tanács

Európa Tanács, a Miniszteri Bizottság [CM/Rec\(2022\)22 ajánlása](#) a tagállamok számára az emberi jogi elvekről és az életkor meghatározására vonatkozó iránymutatásokról a migrációval összefüggésben, valamint annak indokolása, elfogadva 2022. december 14-én.

Európa Tanács, a Miniszteri Bizottság [CM/Rec\(2019\)11 ajánlása](#) a tagállamoknak a kísérő nélküli és elszakított gyermekek hatékony gyámságáról a migrációval összefüggésben, elfogadva 2019. december 11-én.

Európa Tanács, [How to convey child friendly information to children in migration: A Handbook for frontline professionals](#) (Hogyan adjunk át információkat gyermekbarát módon a migráns gyermekeknek: Kézikönyv a frontvonalban dolgozó szakemberek számára), 2018. december.

Ábrák jegyzéke

1. ábra: A menekültügyi eljárás legfontosabb állomásai.....	8
2. ábra: A menekültügyi eljáráshoz való hozzáférés szakaszai.....	14
3. ábra: Az eljáráshoz való hozzáférés APD 6. cikkében meghatározott határideje	18

